

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETO XII., ŠT. 48 — CENA DIN 10.— KLANJ, 22. JUNIJA 1959

Izobraževanje odraslih - pomoč družini

Družina je skupnost, osnovana na osnovnih človeških odnosih, kjer vsak član prispeva svoj delež pri ustvarjanju srečnega in udobnega doma. Ni treba posebnej poudarjati, da ima gospodinjstva vzgoja namen ljudem pomagati, da bodo bolje živeli s tistim, kar imajo v domovih.

Izobraževanje odraslih za delo v gospodinjstvu zajema številne naloge. Dosedanje izkušnje kažejo, da so bili gospodinjstvi tečajji (in demonstracije kot pomembna oblika kratkih tečajev) v Kranju uspešni. Zanimanje in obisk teh tečajev pričata, da dekleta in žene sledijo spremembam v gospodinjstvijski tehniki in mnogih drugih opravilih v zvezi z gospodinjstvom. V mesecu juniju in v septembru je pozornost družbenih organizacij usmerjena tudi k pravilni prehrani delovnih ljudi.

Tega se zaveda tudi Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju. Se sredi maja je pričel z delom seminarja kuharic za obrate družbene prehrane. Svoje znanje izpopolnjuje 25 žena v dveh izmenah, v popoldanski in večerni. Konec tega tedna pa bodo pričeli z 10-dnevnim seminarjem za učiteljice, za pouk gospodinjstva na osemletkah, ker to tega kadra primanjkuje. V mesecu juniju in septembru bo torej ledina zoranana, jeseni pa bo gospodinjstvo na vseh 54 osemletkah, kar jih je v kranjskem okraju, obvezni predmet. Strokovni kader Okrajnega Zavoda za napredek gospodinjstva v Kranju je v Bohinju izdelal praktični poizkus — kako se iz navadne vaške učilnice lahko preuredi prostor za pouk gospodinjstva. Tam, kjer ni kuhinje, bodo morali pač prilagoditi učneje gospodinjstva svojim razmejam.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Pred IV. kongresom Zveze komunistov Slovenije

Veliki obračun

Vsak državljan je priča našega velikega skupnega napredka, ki se v zadnjih letih jasno odraža v našem življenju. Na vsakem koraku nas presenetijo nove stanovanjske hiše, urejene ceste, šole itd. Kakor smo v prvih po vojnih letih občudovali naglo rast tovarn in električnih central, ki so začele dajati glavni vir dohodkov, tako vidimo danes vse hitrejši razvoj tistih dejavnosti, ki neposredno izboljšujejo življenjsko raven delovnega človeka. Seveda je bilo to mogoče storiti samo na temeljih nove, močne industrije. Pismo o varčevanju, smernice o preorientaciji investicij v korist družbenega standarda, tako imenovana »sindikalna akcija dveh tretjin« v zadnjem času itd. — za vsem tem je bila zveza komunistov, ne samo kot pobudnik, temveč

jo, napravili ta veliki obračun. Iz našega okraja, kjer je v 82 organizacijah 6.058 članov ZK, bo šlo na kongres 98 delegatov. Kakor so bili komunisti prvi, ki so šli v boj za osvoboditev, ki so brž po vojni usmerjali vse napore za kapitalno izgradnjo države, tako so bili komunisti prvi, ki so v zadnjem obdobju dvignili svoj glas za boljšo življenjsko raven delovnega človeka. Seveda je bilo to mogoče storiti samo na temeljih nove, močne industrije. Pismo o varčevanju, smernice o preorientaciji investicij v korist družbenega standarda, tako imenovana »sindikalna akcija dveh tretjin« v zadnjem času itd. — za vsem tem je bila zveza komunistov, ne samo kot pobudnik, temveč

Velik napredek je zabeležen tudi na področju prosvete, kulture in znanosti. Do zadnjega, II. kongresa so komunisti dokaj zanemarjali delo na tem področju, kot je bilo takrat ocenjeno. Zato je bila v zadnjih letih potrebna velika sprememba. Komunisti so se zlasti opirali na organe družbenega upravljanja, ki so jih uveljavljali na tem področju. Hkrati so uveljavljali aktivne komunistov in druge oblike dela. Posebno velik korak v tem obdobju je storjen v šolstvu. Preko šolskih odborov in pomoči prosvetnega delavstva smo s šolsko reformo spremenili bistvo pouka ter postavili temelje za vzgojo in oblikovanje novega, mladega člana socialistične družbe.

Se večja skrb je bila posvečena množični kulturno-prosvetni (Nadaljevanje na 2. strani)

Jutri, v torek, 23. junija bo v untonski dvorani v Ljubljani začel z delom IV. kongres Zveze komunistov Slovenije. Zadnji, III. kongres je bil pred dobrimi petimi leti — maja 1954. Od takrat se je število članstva zvišalo na novih 11.376 članov. Za kongres je bilo izvoljenih 682 delegatov iz 2539 osnovnih organizacij. Delegati zastopajo na kongresu 60.279 članov, kolikor jih je danes v Sloveniji.

Kongres bo na tridnevnem skupnem zasedanju in v komisijah razpravljal o najvažnejših družbenih in ekonomskih problemih v naši republiki.

Učiteljice, za pouk gospodinjstva na osemletkah, ker to tega kadra primanjkuje. V mesecu juniju in septembru bo torej ledina zoranana, jeseni pa bo gospodinjstvo na vseh 54 osemletkah, kar jih je v kranjskem okraju, obvezni predmet. Strokovni kader Okrajnega Zavoda za napredek gospodinjstva v Kranju je v Bohinju izdelal praktični poizkus — kako se iz navadne vaške učilnice lahko preuredi prostor za pouk gospodinjstva. Tam, kjer ni kuhinje, bodo morali pač prilagoditi učneje gospodinjstva svojim razmejam.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Učiteljice, za pouk gospodinjstva na osemletkah, ker to tega kadra primanjkuje. V mesecu juniju in septembru bo torej ledina zoranana, jeseni pa bo gospodinjstvo na vseh 54 osemletkah, kar jih je v kranjskem okraju, obvezni predmet. Strokovni kader Okrajnega Zavoda za napredek gospodinjstva v Kranju je v Bohinju izdelal praktični poizkus — kako se iz navadne vaške učilnice lahko preuredi prostor za pouk gospodinjstva. Tam, kjer ni kuhinje, bodo morali pač prilagoditi učneje gospodinjstva svojim razmejam.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Učiteljice, za pouk gospodinjstva na osemletkah, ker to tega kadra primanjkuje. V mesecu juniju in septembru bo torej ledina zoranana, jeseni pa bo gospodinjstvo na vseh 54 osemletkah, kar jih je v kranjskem okraju, obvezni predmet. Strokovni kader Okrajnega Zavoda za napredek gospodinjstva v Kranju je v Bohinju izdelal praktični poizkus — kako se iz navadne vaške učilnice lahko preuredi prostor za pouk gospodinjstva. Tam, kjer ni kuhinje, bodo morali pač prilagoditi učneje gospodinjstva svojim razmejam.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju se je v teh dneh povezal s Trgovinsko zbornico, da bo le-ta svoje izložbe v juniju, ki je posvečen družini in gospodinjstvu, prilagodila tematici te akcije.

Ob koncu šolskega leta so v navadi šolski izleti. Zato je te dni skoraj v vseh večjih turističnih krajih širom po domovini pravi živ-zav. — Na sliki: na šolskem izletu v Kranjski gori.

Polletno delo občinskih komitejev LMS

500 mladincev v političnih šolah

Danes popoldne bo na OK LMS v Kranju posvetovanje s predsedniki in sekretarji občinskih komitejev LMS in s predsedniki komisij pri OK LMS. Sekretarju OK LMS v Kranju tovarišu Viktorju Kralju smo ob tej priložnosti zastavili nekaj vprašanj.

»O čem boste na posvetovanju največ govorili?«

»Na dnevnem redu bo predvsem razprava o polletnem delu občinskih komitejev in konkretizacija sklepov II. plenuma OK LMS o mladini na vasi. Verjetno bomo

sklep sprejeli, da bodo po posvetovanju vsi občinski mladinski komiteji sklicali razširjene plenuma, na katerih bodo podrobno analizirali delo v preteklem obdobju.«

»Čemu bi po vašem mnenju morali dati ti razširjeni plenumi poseben poudarek?«

»Kot posebno področje bo v teh polletnih poročilih obdelano ideološko-politično delo. Na tem področju smo letos dosegli precej leppe uspehe. Imeli smo dva ideološko-politična seminarja in 5 političnih šol, ki jih je obiskalo približno 500 mladinskih aktivistov. Občinski komiteji bodo morali tudi analizirati, kako so mladini posredovali minimalni ideološki program. To so najboljše organizirali na Bledu. Pregledati bo treba tudi problematiko predavateljev, ki jih zelo manjka, in delo tistih mladinskih aktivistov, ki so obiskovali ideološko-politične seminarje v Bohinju. Ugotovili smo, da se ti ljudje zelo slabo udeležujejo v mladinski organizaciji, pa tudi drugje. Dve tretjini se jih porazgubi. Pri delu delavske mladine bi bilo treba analizirati stališča mladih pri sestavljanju in potrjevanju tarifnih pravilnikov in stališča pri polletnih in letnih obračunih gospodarskih organizacij. Posebno pozornost bo v prihodnje treba posvetiti tudi ustanavljanju in poživitvi dela aktivov ljudske mladine na državnih kmetijskih posestvih.«

»Kakšni so glavni zaključki II. plenuma mladine na vasi?«

»Poudarek v sklepih je predvsem na zemljiščih, ki bi jih morali imeti vsi AMZ, na kmetijsko-gospodarskih šolah, ki bi morale biti čim bolj razširjene, program pa bi bilo treba temeljito korigirati, dalje na vzgoji kmetijskih kadrov in na ustanavljanju aktivov, kjer jih še ni.«

A. T.

V PETEK SE BODO VRNILI GORENJSKI BRIGADIRJI

Na Okrajnem komiteju LMS v Kranju smo zvedeli, da se bo prva letošnja mladinska delovna brigada »Stane Zagar« v petek zjutraj vrnila v Kranj. Brigada je dva meseca delala pri gradnji avtomobilske ceste Paračin—Niš pri kraju Belutinca, v naselju »Zlatko Snajders«, kjer je dobila tudi prehodno zastavico naselja. Do 15. junija je bila brigada že dvakrat udarna in dvakrat pohvaljena (enkrat specialno za Dan mladosti in 40-letnico KPJ in SKOJ).

Stariši brigadirjev in mladina Kranja! Sprejmite v petek zjutraj prve letošnje gorenjske brigadirje z zastavami in cvetjem!

ČLANICE INDIJSKE DELEGACIJE SO OBISKALE OKRAJNI ZAVOD ZA NAPREDEK GOSPODINJSTVA KLANJ

V četrtek, dne 18. junija so štiri članice »Vseindijske zveze žena« obiskale Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Kranju. Tu so jim orisali delo in pomen tega zavoda. V Naklem so si ogledale uporabo sokovnika, kjer so lahko praktično videli predelovanje sadja v sokove. Delo našega zavoda je gostje iz Indije zelo zanimalo in navdušilo.

Nad 800 tekmovalcev iz 35 podjetij Slovenije se je v soboto in v nedeljo srečalo na športnih igriščih v Kranju v okviru IV. letnih športnih iger elektrogospodarstva Slovenije (Poročilo berite na 5. strani)

PRED NOVIMI ZAKONI NA SEJI ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE

Seja Zvezne ljudske skupščine je sklicana za 29. junij. Na dnevnem redu bodo predlogi zakonov o rudarstvu, tržni inspekciji, zdravstvenem zavarovanju kmetijskih proizvajalcev in o administrativnih taksah. Skupščina bo obravnavala še predloge za spremembe in dopolnitve osmih zakonov, med njimi kazenskega zakonika.

Naš razgovor Gre za sodelovanje Zavarovancev

V teku so zbori volivcev-zavarovancev. V bohinski in trški občini so ti zbori že končani. V občini Kranj so zadnji zbori predvideni za 25. junij, v Skofji Loki so že končani, medtem ko se bodo v jesenjski občini začeli ta teden.

To so pravzaprav prvi zbori te vrste. Zato smo se obrnili na direktorja Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje Ivana Majdiča, naj nam razloži pomen teh zborov.

Najprej nam je izročil obširno poročilo, ki ga tolmačijo zavarovanci na zborih. Povzemo samo en podatek. Izdatki za zdravstveno zavarovanje v okraju so v zadnjih petih letih narasli za novih 830 milijonov dinarjev in so že lani dosegli milijardo in 332 milijonov. To so veliki izdatki. Delno so posledica razširitve zdravstvenih služb in večje skrbi za delovnega človeka, pogosto pa so tudi posledica nepravilnega odnosa do skupnih sredstev.

»V glavnem gre za vzgojo, za sodelovanje in pomoč zavarovancev pri tem problemu,« je dejal tov. Majdič. »Zavarovanci prihajajo do spoznanja, da vseh nevesočnosti niso krivi zgolj zdravniki, marveč tudi zavarovanci sami. Gre za to, da zavarovanci vedo koliko denarja gre za zdravstveno službo, da vedo, da je ta denar konec koncev njihov, da se pogovorijo, če je moč kaj prihraniti itd. Hkrati pa zavarovanci dajejo na teh zborih zelo dobre pripombe o sami organizaciji zdravstvenih služb. V Trzinu so na primer poudarili, da gredo mnoge nesreče, ki se zgodijo pri domačih delih ali celo pri pijančevanju, na račun skupnosti. V Kranju so dali nekatere predloge za izboljšanje zobo-zdravstvenih služb. Predlani so tudi, da bi zavarovanci pri našli s seboj seboj posodo za zdravila, pri čemer bi lahko veliko prihranili.

Vsi ti predlogi, mišljenja in pogledi zavarovancev so zelo koristni. Po končanih zborih bomo o tem razpravljali na posebnih posvetovanjih z zdravniki in zdravstvenim osebjem. Umesne predloge bomo skušali tudi uveljaviti,« je povedal direktor Ivan Majdič. K. M.

Boj proti alkoholizmu

glavna naloga organizacije Rdečega križa

Včeraj dopoldne je bila v sejni dvorani OLO Kranj redna letna skupščina Okrajnega odbora Rdečega križa Kranj. Poleg številnih delegatov z Gorenjske so se skupščine udeležili tudi podpredsednik OLO Kranj Ivan Bertonec-Johan, predstavnik Okrajnega odbora SZDL Kranj Smilja Gostiša in predstavnik Republiškega odbora Rdečega križa Slovenije Anžlovarjeva in drugi.

V poročilu Izvršnega odbora, ki je bilo sestavljeno iz uvodnega dela, in pa o delu komisij, je bilo med drugim poudarjeno, da bo prav te dni minilo 100 let, odkar seje porodila misel o ustanovitvi te humane organizacije, ki se danes imenuje Rdeči križ. Nadalje je bilo v poročilu omenjeno, da organizacija RK ni nikoli naletela na gluha ušesa pri oblastnih organih, razen tega pa tudi SZDL skrbi, da občinski ljudski odbori dajejo v svoje predračune nekaj finančnih sredstev za družbene organizacije, med njimi tudi za RK. Med komisijami sta bili najbolj delavni komisija za podmladek RK in pa komisija za nego bolnika na domu. Novembra lani je v Ljubljani absolviralo 9 medicinskih sester, ki so potem aktivno vodile tečajev po gorenjskih občinah. Tečajji so dali ljudem mnogo znanja o osebni higieni, o odnosu do sočloveka, o načinu dela z bolnikom, o prehrani, o negi, ki je lahko učinkovita tudi v najbolj skromni hiši. Da je oblika tečajev primerna in da so potrebni, nam zgovorno dokazujejo prav kmečki predeli. To nam dokazuje primer iz bohinskega kota, kjer je ena sestra izvedla že sedem tečajev. Občinski odbori in osnovne organizacije — RK so razumeli vlogo, ki jo morajo odigrati pri organizaciji teh tečajev. Lep uspeh je dosegla tudi komisija za prostovoljno krvodajalstvo. Kljub povečanju krvodajalcev, in teh je v kranjskem okraju okoli 4000, še vedno ni dosežena količina krvi, ki jo porabijo v zdravstveno naj-

bolj razvitih deželah. Uspeh krvodajalske akcije je odvisen predvsem od poučenosti prebivalstva, o važnosti in pomembnosti tega človekoljubnega dejanja.

Komisija za borbo proti tuber-

kulozi bo morala ustvariti ožji stik z občinskimi sekcijami, s posvetovanji, z obiski na terenu, s tesnimi stiki s protituberkuloznimi disperzerji, s partronažnimi sestrami, z organi samoupravljanja — skratka treba bo izkoristiti vse oblike sodelovanja na vseh področjih. V razpravi je bilo med drugim največ govora o vzgoji našega podmladka, naše mladine in o boju proti alkoholizmu. Ni merodajna samo živa beseda; treba bo seči tudi po drugih ukrepih. M. Z.

Iz naših krajev

PARTIZANSKI MITING NA BISTRISKI PLANINI

Bistriška planina, 21. junija. Danes je bilo na Bistriški planini pri Trzinu množično zborovanje v počastitev 40-letnice KPJ. Tu je bilo namreč 22. junija 1941. leta ilegalno posvetovanje partijske organizacije, kjer so govorili o napadu Nemčije na SZ, o organizaciji priprav za borbo, o zbiranju orožja itd. Na tem posvetu so sklenili, da bodo vsi komunisti v strogi pripravljenosti.

Zborovanje se je pričelo ob 10. uri dopoldne. Najprej je govoril prvoborec tovariš Peraič-Planin, nato se je pričel kulturni spored. Sodelovali so recitatorji, pevski zbor in godba na pihala DPD »Svoboda« Trzin in drugi. Po končanem zborovanju je bil partizanski miting.

IV. KRAJEVNI PRAZNIK NA JEZERSKEM

Jezersko, 21. junija. Prebivalci bivše občine Jezersko so včeraj pričeli praznovati svoj IV. krajevni praznik. Vsako leto

se spominjajo množičnega odhoda v NOB pred 15. leti.

Včeraj popoldne je imel tamkajšnji krajevni odbor slavnostno sejo, ki ji je prisostvovalo več predstavnikov političnih in družbenih organizacij tega kraja. Sledila je svečana otvoritev novega vodovoda pri Kanonirju in javne električne razsvetljave v Zg. Jezerškem.

Danes popoldne so člani planinskega društva Jezersko počastili praznik s prostovoljnim delom. Znosili so preko 3 m³ desk do Češke kočice. Dopoldne so bile ves čas tudi športne prireditve v streljanju, odbojki in drugih disciplinah med tamkajšnjimi društvi in pripadniki JLA.

NOVO GRAJSKO KOPALISČE NA BLEDU

Bled, 21. junija. Z današnjim dnem je izročeno svojemu namenu novo grajsko kopalnišče na Bledu. Urejeno je že toliko, da se kopalna sezona lahko nemoteno prične. Zadnje dni so z zaključnimi deli namreč napredovali zelo hitro. -jb

Nove maloprodajne in odkupne cene mleka

Svet za blagovni promet Občinskega ljudskega odbora Kranj je na petkovni seji skupno s Svetom za kmetijstvo in gozdarstvo razpravljalo o predlogu maloprodajnih cen za konzumno mleko. Na seji so sprejeli sklep, da se sprejme predlog odredbe o določitvi nove maloprodajne in cene mleka v višini 35 din za liter. O predlogu bo v četrtek, 25. junija razpravljala Občinski ljudski odbor. Če bo odlok o maloprodajnih in odkupnih cenah

mleka sprejel, bodo le-te začele veljati v petek, 26. junija. Dogovor o najvišjih odkupnih cenah za mleko, ki je bil sklenjen na Glavnih zadržanih zvezi v Ljubljani, in velja od 4. junija, določa, da lahko kmetijske zadruge odkupujejo mleko od zasebnih proizvajalcev glede na rajon in čas odkupa po naslednjih najvišjih cenah: v mlečnih rajonih od 1. maja do 30. novembra do 28 din za liter mleka pri toščobi 3,6 odstotka, od 1. dec. do 30. aprila pa do 28 din za liter mleka pri enakem odstotku toščobe; v vzrejno-mlečnih rajonih od 1. maja do 30. novembra do 23,55 din za liter mleka pri toščobi 3,6 odstotka, od 1. dec. do 30. aprila pa do 25 din za liter mleka pri istem odstotku toščobe; v kombiniranih rajonih in v nerajoniziranih območjih pa od 1. maja do 30. novembra do 22 dinarjev za liter mleka pri toščobi 3,6 odstotka, od 1. decembra do 30. aprila pa do 23 din za liter mleka pri enakem odstotku toščobe.

Te odkupne cene mleka je sprejel tudi Svet za blagovni promet, in sicer v višini 26 ozir. 28 din, ker je skoraj vse področje kranjske mlekarne v mlečnem rajonu. Razen nove odkupne cene mleka je priznala mlekarne kmetijskim zadrugam za zbiranje mleka še maržo, ki je znašala 1,56 din za liter, letos pa bo 2 din za liter. Zvišanje marže je nujno zaradi večje stimulacije kmetijskim zadrugam pri odkupu mleka. Ta sredstva pa bodo zadruge morale uporabiti za ureditev in razširitev zbiralnic.

Ko so zdaj znane odkupne in prodajne cene mleka, bo mlekarne takoj sklenila s kmetijskimi zadrugami pogodbe za odkup mleka. Pogodbeno določene količine mleka bodo od lanskimi od 1. maja do 30. novembra večje za 15 odstotkov, od 1. dec. do 30. aprila pa za 20 odstotkov. Če bo zadruga prekoračila pogodbeno določene količine mleka za 10 odstotkov, se ji bo marža povečala za 0,1 din za vsak litre odkupljenega mleka nad pogodbeno določeno količino.

Dogovor dopušča tudi višjo ali nižjo odkupno ceno mleka, kot je določena, in sicer tedaj,

V R E M E

Se nadalje nestalno s pogostimi padavinami in ohlaiditvami. Razjasnitve ne bodo trajale več kot dva dni.

TRITEDENSKO POČITNICE V ZENEVI

Nedelja, 21. junija. Na skupni plenarni seji zunanjih ministrov, ki je bila včeraj v palači OZN v Zenevi, so objavili poročilo o prekinitvi konference za tri tedne. Zunanji ministri štirih veselil so v Zenevi razpravljali o Zahodnem Berlinu od 11. maja. Razšli so se v polnem soglasju.

POVRATEK IZ GRČIJE

Nedelja, 21. junija. Državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović, ki je bil na uradnem obisku v Grčiji od 16. junija, se je danes vrnil v Beograd. V brzojavki predsedniku grške vlade, kjer se Koča Popović zahvaljuje za gostoljubnost, poudarja zadovoljstvo sprico prijateljskega sodelovanja med obema deželama.

OSNOVNO SOLSTVO PRED IZVRŠNIM SVETOM

Nedelja, 21. junija. Na redni seji Izvršnega sveta Ljudske skupščine Slovenije, ki je bila včeraj, so razpravljali o osnutku zakona o osnovnem solstvu. Predlog tega zakona predvideva vrsto novih elementov tako o organizaciji in vlogi osnovne šole, kot tudi o mestu te ustanove v novem družbenem sistemu.

PROTEST KOROŠKIH SLOVENCEV

Avstrijske oblasti s široko propagando pripravljajo jubilejno proslavo 40-letnice takomenovanega plebiscita, s katerim so celotno

ozemlje priključili Avstriji. Slovenski vestnik v Celovcu ob tej priložnosti poudarja nezadovoljstvo koroških Slovencev, ki se zmeraj čakajo, da jim bo Avstrija priznala zakonite pravice enakopravnosti.

SKUPŠČINA ALPSKEGA LETALSKEGA CENTRA V LESCAH

Lesce, 21. junija. Danes dopoldne je bila v Lescah redna letna skupščina ALC. Razen številnih delegatov se je skupščine udeležil tudi podpredsednik OLO Kranj Ivan Bertonec-Johan. Iz poročila upravnik ALC je bilo med drugim razvidno, da ima Alpski letalski center zelo zahtevno nalogo v športu, turizmu in gospodarstvu. Predvsem pa je treba poudariti gospodarski pomen letališča v Lescah, ki ima vse pogoje za nadaljnji razvoj. A. Z.

NOVA KRANJSKA TRŽNICA

Po daljših razpravah so v minulih dneh le pričeli z urejanjem nove kranjske tržnice na dvorišču nekdanje gostilne pri Petruku. Nova tržnica bo imela 500 kvadratnih metrov površine in bo zadoščala potrebam Kranja. Sedaj zidajo lopo, urejajo kanalizacijo, čaka pa jih še gradnja vodovoda in tlakovanje dvorišča. Nova tržnica bo imela to prednost, da bo imela sodobne stojnice, da bo imela sodobne stojnice, ki se bodo lahko zapirale.

Veliki obračun

(Nadaljevanje s 1. strani)

dejavnosti. Preko raznih društev, ljudskih univerz ter drugih organizacij so komunisti skušali in tudi uspeli približati to dejavnost delovnim ljudem. Kulturna raven stalno raste. To kaže tudi podatek, da je danes na dnevno časopisje naročeno približno 70.000 ljudi več (skupno 150.000), kot pred vojno. Ljudje vedno raje segajo po knjigah. Zato se v Sloveniji, čeprav smo majhen narod, tiska dnevno več, kot ena knjiga: 5 največjih založb bo letos izdalo 466 del.

Razdobje med III. in IV. kongresom ZKS odlikuje torej večja aktivnost komunistov na prosvetnem, umetnostnem in znanstvenem področju. Dosegli so, da je delovanje prosvetnih in kulturnih ustanov bolj prilagojeno našim družbenim potrebam. Seveda je bilo treba ta razvoj in preusmeritev podpreti tudi z večjimi proračunskimi sredstvi, ki so stalno naraščala in dosegla lani 7 milijard in 347 milijonov dinarjev.

Zelo odgovorne so bile tudi naloge komunistov v zadnjem obdobju na področju novih družbenih odnosov. Preko samoupravnih organov in podjetij, preko raznih svetov in komisij, preko družbenih organov na področju zdravstva, prosvete in drugod, so komunisti uveljavljali

nove socialistične odnose. Novi komunalni sistem je dal temu delu še posebno konkretne oblike. Zlasti delavski sveti, v katerih sodeluje 21.113 članov, so pokazali, da so, ne samo nepogrešljiv organ gospodarskega upravljanja, temveč najboljša praktična šola socializma. Dokaj širok krog državljanov, in sicer 12.000, sodeluje v svetih okrajnih občinskih ljudskih odborov.

Prav tako so komunisti nudili vso pomoč pri delovanju raznih drugih organizacij in društev. Sem sodi v prvi vrsti SZDL kot najširša politična organizacija, sindikati, ljudska mladina in druge organizacije. Kako pomembne so te organizacije za zbiranje državljanov, kaže že to, da je na primer v Rdečem križu včlanjenih 224.000 državljanov, da je v Sloveniji 1350 gasilskih društev itd. Zato je delo na vseh teh področjih velike važnosti.

Kako so komunisti v zadnjem času delali in pomagali v raznih organizacijah kot individualni člani družbe, kakšno subjektivno vlogo so odigrali, kakšne so bile morebitne hibe, ki so zmanjšale skupni uspeh, kakšne naj bi bile v bodoče smernice za dobiti našega naroda in družbe kot celote — o tem se bodo delegati v imenu vseh komunistov pomenili te dni na kongresu.

LJUDJE IN DOGODKI

Za okrepitev sodelovanja

Dva pomembna dogodka je v zadnjem času zabeležila zunanje-politična dejavnost naše dežele: podpredsednik Izvršnega sveta Edward Kardelj se je mudil dalj časa v Skandinavskih deželah, na Danskem, Norveškem in Švedskem, kjer je imel vrsto srečanj in pogovorov z državniki omenjenih dežel, državni tajnik Koča Popović pa je vrnil obisk grškemu zunanjemu ministru in ob tej priložnosti podpisal vrsto zelo pomembnih sporazumov, ki bodo še bolj okrepili medsebojno sodelovanje obeh dežel.

Dosti bi bilo povedati o koristih in pomenu obeh teh obiskov. Ze samo dejstvo, da se državniki raznih dežel med seboj obiskujejo, da izmenjujejo gledišča svojih vlad o raznih mednarodnih vprašanjih in o medsebojnih odnosih, krepi mednarodno sodelovanje in utrjuje postojanko miru na svetu. Se posebej pa to velja, kadar gre za urejanje obojestranskih in krepitev sodelovanja med deželama, ki imajo različne družbene ureditve in politične režime. Kljub razlikam, ki jih razdvajajo, pa je namreč precej obsežno polje za skupno sodelovanje in za doseganje skupnih ciljev. Vprašanje miru je nedvomno eno izmed najvažnejših, saj je od njega odvisna usoda vseh narodov, velikih in majhnih. Predvsem majhnim narodom je mnogo do tega, da svet ohrani mir. Pa ne samo to. Treba je odpraviti tudi nevarnost

vojne, doseči ustaljenost na svetu, da se narodi lahko v miru posvetijo reševanju nešteti političnih in gospodarskih problemov. Naša dežela je po svetu že dobro znana kot zelo odločna zagovornica miru in miroljubnega sodelovanja med državami.

Prav ob priložnosti grško-jugoslovanskih pogovorov je bilo vnovič poudarjeno sodelovanje in prijateljstvo med obema deželama kot primer, kako dežele kljub razlikam v sistemih lahko uspešno razvijajo in utrjujejo medsebojne prijateljske stike. Ti stiki so že postali vzor dobrega sosedstva in pomemben činitelj miru in tem delu sveta. Pri tem ne gre toliko za svečane deklaracije, temveč za konkretno utrjevanje sodelovanja. Lep primer za to so sporazumi, ki so jih podpisali v Atenah med obiskom državnega tajnika Popovića. Z njimi so — po izjavah predstavnikov obeh dežel — postavljeni temelji za še tesnejše sodelovanje na mnogih področjih.

Med najpomembnejšimi je tisti sporazum, ki ureja vprašanje obmejnega prometa. 3000 dvostraničnikov z obeh strani meje bo imelo in uživalo koristi tega sporazuma. Nič manj pomemben ni sporazum o tehničnem sodelovanju med Grčijo in Jugoslavijo. Drugi sporazumi zadevajo in urejujejo kulturno sodelovanje, skupne probleme turizma, pravno pomoč, cestni tra-

Ob jezeru so domačini v narodnih nošah prikazali nekaj narodnih plesov

Turizem v Preddvoru na novi poti

Preddvor, 20. junija. Ze v zgodnjih popoldanskih urah so drveli drug za drugim kolesarji, motoristi in avtomobilisti proti Preddvoru, kjer je bila ob 16. uri otvoritev umetnega jezera Črna ve, velike pridobitve za nadaljnji razvoj turizma.

Otvoritveni govor je imel član gradbenega odbora Tone Tičar, ki ima tudi največ zaslug, da so Preddvorčani uresničili svoj tako dolgo želeni cilj. Za njim je govoril predsednik OLO Kranj Vinko Hafner, predsednik in podpredsednik ObLO Kranj Franc Puhar in ing. Franc Vršanek.

TUDI NA TRATI
NOVA AMBULANTA
Gorenjska predilnica na Trati pri Skofji Loki je skupno z Zdravstvenim domom Skofja Loka pred mesecem pričela urejati sodobno zdravstveno ambulanto v stanovanjski stavbi, poleg tovarne. Z manjšimi adaptacijami so uredili izredno lepo zdravstveno ambulanto, ki ne bo služila samo delavcem v tovarni, ampak tudi vsem prebivalcem na Trati. Dosedanja tovarniška ambulanta je imela izredno slabe in neprimerne prostore v sami tovarni. Ambulanta, ki je pred dnevi pričela z delom, ima svojega zdravnika in medicinsko sestro. -an

Izdaja CP »Gorenjski tisk«
— Urejuje uredniški odbor
— Direktor S. Beznik — Odgovorni urednik Vojko Novak — Tel. uredništva 475
— Uprava 307 — Tekoči račun pri Komunalni banki v Kranju 607-70-135 — Izdaja ob ponedeljkih in petkih — Letna naročnina 600 dinarjev, mesečna 50 din

Po stezah partizanske Jelovice

Kaj bodo videli Radovljčani!

Ko bo 4. julija zjutraj krenil na pot radovljiški odred Staneta Zagarja, bodo šli tudi mimo Remčeve žage na Lancovem.

Tamkaj ob Savi je bila nekoč žaga. Vozniki in okolčani so se tam ustavljali, kramljali in živeli v miru. Toda prišla je okupacija.

Na Lipniški planini predlanskim septembra

Lastnik Remic, tako kot vsi ostali domačini, je sovražil okupatorja. Zato so ga izgnali. Na njegovo mesto sta prišla dva loabna nacisti. Žaga je morala delati samo za Nemčijo, za potrebe okupatorjeve vojske.

Vendar ni šlo dolgo. Že 10. avgusta 1944 so partizani naredili konec. Zažgali so žago in vskladiščen les, ki je bil pripravljen za izvoz. Hkrati so odvedli tudi oba nacisti.

Nemci so naslednjega dne grozili, češ da bodo pobrali in postrelili vse moške iz tamošnjega kraja, da bodo požgali hiše, da bodo izselili prebivalce in podobno. Groznje, ki so zlasti na že izvršena grozodejstva bile močne, so vzbudile med prebivalstvom zle slutnje.

Prišel je dan maščevanja. Teden dni kasneje so pripeljali iz Begunja dva avtobusa talcev. Močno so zastražili okolico. Potem so pregledali kraj. Zraven požgane žage so zabili v zemljo tri močne kole. Potem so začeli po tri in tri so privezovali h kolom in streljali. Tako so jih postrelili 17. Med talce je bila tudi Rezka Dragar, sedaj narodni heroj.

Po končanem grozodejstvu so vseh 17 trupel in tri žive ujetnike odpeljali s tovornjakom skozi Radovljico v Mošnje. Tam so morali ti trije ujetniki kopati jamo tik za pokopališkim zidom. Ko so trupla znosili v izkopano jamo, so jih postrelili. Tako je ležalo v jami 20 žrtev.

Spričo teh pretresljivih dogodkov se v prazno Remčevo hišo ni hotel nihče vseliti. Tudi za to so posredovali Nemci. Vselili so nemško družino Mattersdorfer z 11 odraslimi otroki; vsi so znali ravnanj z orožjem. Celu najmlajši, ki mu je bilo 8 let, je znal odlično streljati z brzostreko. Hišo so spremenili v pravi bunker, ki je služil kot policijska obveščevalna postojanka. Vendar jim orožje ni ti sprednost nista pomagala. Lepa dne so partizani nenadoma vdrlji v postojanko. Zgodilo se je 27. februarja 1944. Vse: živino, hrano in podobno, zlasti pa orožje in strelivo so Mattersdorfarjevi izročili brez strela. Čez nekaj dni se je družina izselila v Radovljico.

Ta kraj bodo udeleženci radovljiškega odreda obiskali na pohodu na Jelovico. Seveda se bodo spotala spomnili tudi drugih važnih krajev iz NOB. Med drugim bodo šli mimo spomenika na Martičku, kjer so Nemci po izdajstvu našli 11 ranjenih, neoboroženih vojštanov in jih zverinsko mučili ter nato ustrelili. Šli bodo čez Mošenjsko planino, kjer je 13. januarja 1942. leta v neenakem boju padlo 11 partizanov.

Hiteli bodo preko tihih gozdnih jas, po ozkih vijugastih stezah, pa preko mračnih globeli in sončnih pobočij. Hiteli bodo skozi hladne doline z visokimi ravnimi ječkami, po poteh, kjer so pred leti hodili naši junaki.

K. M.

OBNOVILI BODO VSE OBRATE v Bombažni predilnici in tkalnici v Triču

Bombažna predilnica in tkalnica v Triču sodi med najstarejša tekstilna podjetja pri nas. Prihodnje leto bo praznovala 75-letnico obstoja. Za ta jubilej pripravljajo izdajo knjige, v kateri bo podroben opis nastanka in razvoja podjetja.

Podjetje zaposluje okoli 1600 delavcev, od tega precej ženske delovne sile. Kljub temu, da ima BPT v svojih obratih precej zastarel strojni park, se kolektiv trudi, da dosega plan, ki ga kljub rekonstrukcijam povečuje iz leta v leto.

V razgovoru s tehničnim direktorjem Bombažne predilnice in tkalnice v Triču tovarišem Ladislavom Rozinom smo zvedeli, da je bil največji skok v povečanju proizvodnje narejen lani. Zaradi delne reorganizacije in rekonstrukcije nekaterih obratov se je izkoriščanje kapacitet močno približalo maksimumu. Plan proizvodnje za leto 1959 je zato ostal skoraj na isti višini kot lani.

Proizvodnja tovarne je po osvoboditvi stalno naraščala. Letos bodo proizvedli že 3260 ton enonitne in 515 ton sukane preje. Od tega bodo 52% porabili za svoje tkalnice, z ostalim predvsem pa bodo zalagali ostala podjetja v državi. Plan predilnice se je od leta 1956 povečal za 460 ton preje. Letošnja proizvodnja beljenih, barvanih in surovih tkanin bo znašala 12.700.000 kvadratnih metrov, kar je za 2.300.000 kvadratnih metrov več kot leta 1956.

avtomatske tkalske stroje za tkanje širokega blaga, ki so bili novembra že v pogonu. S temi 108 stroji se je kapaciteta tkalnice povečala za 2.338.000 kvadratnih metrov. Zaradi povečane kapacitete tkalnice so v tem obratu ukinili tretje — nočno izmenje.

Lani in letos se je na tržiščih pojavilo večje povpraševanje po beljenih tkaninah in to je zahtevalo obnovo oplemenitnice. V ta namen so v inozemstvu kupili novejši razpenjalno-sušilni stroj, doma pa so izdelali nov kotel za beljenje tkanin. S to rekonstrukcijo se je proizvodnja beljenih tkanin že lani povečala za 33,6%. To je dalo osnovo za zvišanje plana proizvodnje za leto 1959 v oplemenitnici za 1,7%.

Za letos imajo v načrtu temeljito rekonstrukcijo predilnice. Z deli so že pričeli. Rekonstrukcija bo po predvidevanjih končana sredi prihodnjega leta. Obrat in

Denarna sredstva za rekonstrukcijo predilnice v višini 309 milijonov dinarjev so že odobrena. Rekonstrukcija predvideva prestavitve skoraj vseh strojev tega obrata. S tem bodo dosegli homogeno tehnološko enoto, tako v gradbenem kot v tehnološkem pogledu.

Obnova predilnice zajema v glavnem naslednji strojni park: mikalniki bodo prestavljeni v nov oddelek, preurejeni na posamičen pogon in delno obnovljeni. Namesto dosedanjih iztrošenih strojev — raztezalk bodo montirali nove stroje z večjo kapaciteto. Tudi filerji so že zastareli in jih bodo 15 obnovili na visoko raztezni sistem. V novem oddelku prsičevskih strojev bodo postavili 12 novih strojev. S tem se bo ta oddelek povečal na 65 strojev, ki bodo

opremljeni s modernimi čistilnimi napravami.

Z rekonstrukcijo predilnice se bo število vreten povečalo za 4160 in bo znašalo skupno 24.944. Proizvodnja bo porasla na 4100 ton letno, kar je za 840 ton več kot leta 1958.

Pri analizi delovne sile so uvideli, da bodo po rekonstrukciji lahko zmanjšali število ljudi za 95, storilnost obrata pa se bo povečala za 28,5%. Te ljudi bodo zaposlili v drugih obratih tovarne.

V perspektivi predvidevajo tudi rekonstrukcijo tkalnice, ki je delno že v teku, in kjer je strojni park tudi že zelo zastarel.

V razgovoru s tehničnim direktorjem Bombažne predilnice in tkalnice in s predsednikom delavskega sveta tovarišem Stankom Sovo smo se zvedeli, da si v podjetju prizadevajo čimbolj dvigniti produktivnost. Letos jih bodo po planu kljub rekonstrukciji dvignili za 1,4%. Lani so povečali produktivnost v predilnici za 2,2%, v oplemenitnici pa za 16,2%, kar je rezultat lanske rekonstrukcije.

A. T.

Nov transformator v Begunjah

V soboto, 13. junija so v Begunjah v okviru proslav 40. obletnice ustanovitve KPJ in SKOJ slovesno izročili namenu nov transformator, ki bo napajal z električnim tokom gornji del Begunj in dva industrijska obrata: Gorenjsko predilnico v Begunjah in Zago Begunje.

Ze več let je bilo občutiti veliko pomanjkanje električnega toka v gornjem delu Begunj, posebno še, ker sta Predilnica in Zaga porabili velike količine električne energije za svoje obratovanje. — Prebivalcem je zato električnega toka primanjkovalo.

Na pobudo upravnih odborov omenjenih podjetij, ki sta bili poleg Elektro-Zirovnice, glavni investitor gradnje novega transformatorja, je bil sedaj ta dograjen.

P. A.

Gospodarske vesti

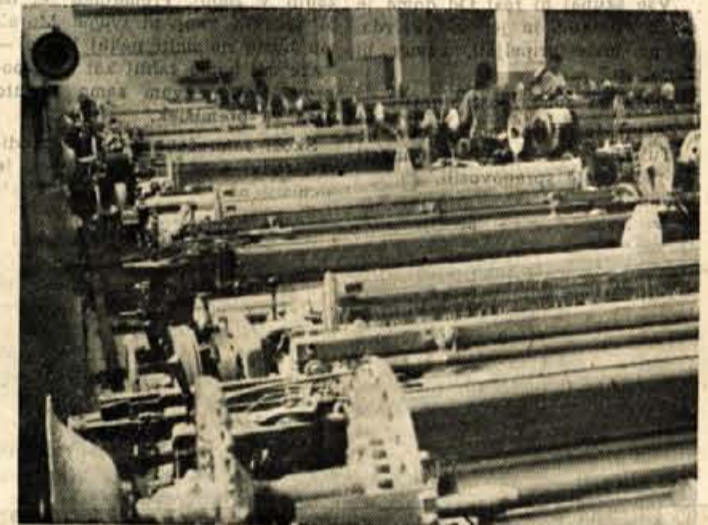
● V Skoplju so začeli graditi veliko železarno. Do leta 1965 so zgrajena do prve stopnje. Sestavljajo jo bo več tovarn, med njimi tudi koksarna za predelavo domačega lignita v polkoks. Že prvo leto bo železarna izdelala 200.000 ton surovega jekla, ko pa bo popolnoma zgrajena, bo njena zmogljivost 940.000 ton surovega jekla. Gradnja kombinata bo trajala do leta 1972.

● Naša tovarna bo gradila pet sladkornih tovarn v kooperaciji s podjetjem Salzgittel Maschinen AG iz Zahodne Nemčije. Tovarne bodo zgradili v Kovinu, Senti, Peči, Sremski Mitrovici in Zupanji (preureditev dosedanje tovarne). Skupna vrednost iz Nemčije uvožene opreme bo znašala okoli 4 milijone dolarjev, medtem ko bodo naše tovarne izdelale za nad 8 milijonov dolarjev strojev.

● Junija in julija letos bomo uvozili iz Brazilije 1300 ton kave, iz Indije nad 300 ton in iz Abesinije 488 ton.

● Trgovinska pogodba, ki jo je pred nedavnim sklenila naša država s Poljsko, določa, da bo nadaljnji blagovni promet obeh držav znašal 350.000 dolarjev. Ta pogodba ne bo vplivala na redno zunanjo trgovino obeh držav, ki je za letos urejena z drugo pogodbo.

● V okviru velikega podjetja, kombinata »Servo Mihaj« v Zrenjaninu, kjer predelujejo največje koruze v škrob, sladkor in druge izdelke, so začeli graditi tudi tovarno eteričnega olja. Ta bo na leto dajala za milijardo dinarjev izdelkov.

Novi stroji v tkalnici, ki so jih uvozili iz Češke

Leta 1957 in 1958 so v podjetju obnovili tkalnico in oplemenitnico. Strojni park bosta popolnoma obnovljena. Dobava novih strojev bo verjetno začela v septembru letos.

Kdor hitro dà, dvakrat dà!

Ob tako imenovani »dvetretjinski akciji« letos pomladi so podjetja obljubila večja ali manjša sredstva, ki jih bodo dala tudi za tiste dejavnosti družbenega standarda, ki jih urejajo občine. Ponekod je v tem nastala težava. Občinski odbori namreč ne prejemajo redno določenih sredstev, kar zadržuje izvajanje del. Podjetja sicer ne zanikajo svojih obljub, vendar zavlačujejo izplačila.

Vprašali smo, kako je s tem v občini Kranj. Povedali so, da s tem nimajo težav. Od skupno 124 milijonov dinarjev, kolikor so podjetja obljubila, so doslej prejeli 84,5 milijona dinarjev. Največ je prispevala tovarna »Sava«, in sicer 50 milijonov, ter »Tiskanina« 32 milijonov dinarjev. Manjše zneske so prispevala še podjetja »Standard« in Elektraosava. Prispevka pričakujejo še od tovarne IBI in Inteks.

OSNUTEK ZAKONA O DRUŽBENEM KNJIGOVODSTVU

Na nedavni seji Zveznega izvršnega sveta so med drugim sprejeli tudi osnutek zakona o družbenem knjigovodstvu in obračunu. Predloženi zakon določa ustanovitev družbenega knjigovodstva kot enotne in samostojne službe pri Narodni banki. Družbeno knjigovodstvo bo spremljalo zbiranje in razdelitev družbenih sredstev in bo podlaga za kontrolo obračuna med družbo in uporabniki družbenega premoženja. Ta služba bo proučevala zbrane podatke in dokumentacijo za gospodarske analize in posle finančne inspekcije. — Z uvedbo družbenega knjigovodstva in obračuna bo omogočeno bolj učinkovito delovanje gospodarstva, zagotovljena pa bosta tudi stabilnost in učinkovitost organov družbenega in delavskega samoupravljanja. Tako bodo gospodarski in samoupravni organi lahko bolj vsestransko spoznavali posamezne pojave v razvoju gospodarstva in nanje pravočasno reagirali.

sd prejetega denarja so največ dali za Zdravstveni dom v Kranju, in sicer 41.644.000 dinarjev. Za potrebe tega objekta bodo dali samo še 32 milijonov. Ostalo so namenili Sindikalnemu domu (5.283.000) in drugim manjšim objektom.

Za hitrejši razvoj obrti

Znana je ugotovitev, da Jeseničani nosijo čevlje v popravilo nekam v Podhom in da malone v vsej Selški dolini ni krojača itd. Čeprav se je v zadnjih letih marsikaj izboljšalo, še vedno velja ugotovitev, da obrt ne napreduje vzporedno z razvojem ostalih panog gospodarstva. Zlasti ne z razvojem industrije in naraščajočimi potrebami prebivalstva.

Da je temu tako, je pogosto kriva tudi politika občinskih ljudskih odborov. Le-ti namreč raje vlagajo investicije v tiste dejavnosti, ki so rentabilnejše. Vendar to ne velja toliko za zadnja leta. Koliko so prispevali občinski in okrajni odbor ter podjetja za razvoj obrti v zadnjih letih, kažejo naslednji podatki. Leta 1957 je bilo v to dejavnost vloženo le 134 milijonov dinarjev, lani 152 milijonov, medtem ko so letos namenili dati več kot 286 milijonov dinarjev.

V okviru petletnega načrta v našem kraju je predvideno, da bo obrt potrebovala za približno 876 milijonov dinarjev investicij. Obrt sama bi zbrala le kakih 378 milijonov. Razliko, ki znaša nekako 498 milijonov dinarjev, pa bodo morali v tem času prispevati občinski ljudski odbori ozir. okraj. To vsekakor pomeni znaten prispevek za hitrejši razvoj obrtne dejavnosti, ki je zlasti v posameznih industrijskih središčih zelo potrebna.

Zelo glasne so tudi trditve, da ponekod zavirajo hitrejši razvoj

obrti tudi obdavčitev. — Davčne obremenitve namreč niso dovolj upoštevale tiste uslužnostne, drobne obrti, ki ni toliko donosna in vendar zelo potrebna. Hkrati pa so tudi znaki, da je v nekaterih dejavnostih obrti obdavčitev tudi prenzika, kar povzroča škodljiva nesorazmerja med posameznimi obrtnimi dejavnostmi in posebej med zasebno in družbeno obrtno dejavnostjo.

Dokajšnja slabost v obrtni dejavnosti predstavlja tudi sama organizacija. To se kaže že v delavskem samoupravljanju obrtnih podjetij. Samo 37 odstotkov teh obratov ima pogoje za delavsko samoupravljanje. Komaj 30 odstotkov kolektivov pride v poštev za delavske svete, medtem ko drugod, zaradi premajhnega števila članstva volijo samo upravni odbori. Seveda so tudi ti organi pogosto brez večjega vpliva na dejavnost podjetja. Mnogi obrtniški delavci oziroma obrtniki stojijo sploh ob strani kolektivov in družbenega življenja. To kaže tudi podatek, da je v radovljiški občini 30 odstotkov obrtnih delavcev, ki niso niti člani sindikata. V Zeleniškijih je ta odstotek še višji, in sicer 33 odstotkov, v blejski občini pa 28 odstotkov itd.

To kaže, da niti med samimi obrtniki niso izkoriščene vse možnosti. Podoba je, da bi obrtniki marsikaj lažje rešili, da bi več prispevali k vsestranskemu razvoju

tu te dejavnosti, če bi se tudi sami bolj enotno in organizirano zavzeli za stvar.

Razen finančnih sredstev, ki jih je nujno treba vlagati v to dejavnost in raznih organizacijskih oblik, je za hitrejši napredek obrti potrebna tudi načrtna vzgoja kvalificirane delovne sile. Zelo boleča je ugotovitev, da 30 odstotkov obrtne dejavnosti zasebnega sektorja sploh nima vajencev. Položaj je še slabši v družbenem sektorju. Nekateri stroke, kot na primer urarstvo, steklarstvo in druge, čeprav so zelo potrebne, sploh nimajo naraščajo. Zelo primanjkuje vajencev tudi v nekaterih drugih strokah - v mizarstvu, čevljarstvu, elektroinštalsterstvu, finomehaniki in tako dalje.

Ob proučevanju tega vprašanja je slišati razne vzroke, začenši z davčno politiko. Vsekakor pa drži ugotovitev, da je velika ovira pri vključevanju vajencev tudi v stanovanjski problematiki. To se kaže še posebno v industrijskih središčih, kjer razne šole in internati industrijske dejavnosti nudijo mladini posebne ugodnosti. Z večjim razumevanjem oziroma sodelovanjem med obrtnimi in industrijskimi organizacijami bi bilo moč ponekod marsikaj doseči. Na Jeseničah na primer bo morda skupno z Železarno le našli možnost za vzgojo večjega števila vajencev. Zlasti za tiste stroke, ki so tam najbolj potrebne.

STARI ŠMON

Nehote sem v mislih obudil zgodbo, ki mi jo je nekoč pripovedoval znanec. Pravzaprav sva obujala stare spomine.

»Spominjam se dogodka, ki te bo prav gotovo presuhal, čeprav ne znam pripovedovati,« mi je rekel. »Pa nič zato. Povedati ti jo moram.«

Nič mu nisem odgovoril. Natočil sem rdečega vina. Trčila sva. Ljudi okoli sebe skoraj nisem opazil, čeprav je bil prostor napolnjen do kraja. Dim je silil v oči.

»Bilo je takole,« je začel. »V naši vasi je živela družina Šmonovih. Imeli so celo vrsto hčera in dva sina. Niso bili ravno med najmanjšimi kmeti. O takih kmetih so govorili pri nas — da bi jim imel kaj odnesti.

Stari Šmon je bil prava grča. Imel jih je čez sedemdeset in še vedno ni izpustil vajeti iz rok pri domači hiši. Oba sinova sta bila za glavo višja od starega. Rad se je šalil, da huda kopriva ne pozebe. Mnogokrat sem ga slišal, kako se je ustil: »Meni bi morali pomiliti rebra in kosti, pa bi še migal. Staremu Šmonu malda še dolgo ne boste kos. Močni ste, a se ne znate obrniti.«

Gotovo bi stari Šmon tako končal, da ni tisto pasje leto pridvela v našo vas, kakor povsod drugam, tuja vojska.

»Kaj bi,« je govoril stari Šmon, »saj nam nič ne morejo. V politiko se nisem nikdar vtikal. Pri miru naj me pustijo, pa jih bom še jaz.«

Kadar je bilo govora o oblasti, je navadno še pribil: »Daj bogu, kar je božjega, in cesarju, kar je cesarjevega! Kdor je tako delal, je vedno dobro živel.«

Šmon je rad modroval. Če ga je kdo zaradi tega dražil, ga je hitro zavrnil: »Stari smo za to, da modrujemo, ker imamo o čem modrovati.«

Ko je bila vojna tu, je Šmon svaril predvsem svoja sinova: »Pustita vse ob strani! Ne dajta se zapeljati. Kaj bi hodila v žerjavico po kostanj za druge. Mar imam kaj od tega, da sem se boril v prvi svetovni vojni? Zapomnita si, fanta, ti, Florjan, in še posebej ti, Tone, da si mlajši in še bolj muh polni! Kaj imam od vojne? Nič! Vse, kar imamo danes, sva morala z mamo prigarati. Če bi mi po vojni dali vsaj toliko zemlje, da bi lahko nanjo legeli! Pa mi je niso, še toliko ne, kolikor sem jo namočil s svojo krvjo, ko sem jo izkupil z dumdumko.

Vidita, kako so bili cesarjevi oficirji prismojeni! Ko so nas vpo-klicali, so nam govorili, da smo lahko srečni in veseli, ker smo cesarjevi vojaki in tako imenitno obločeni. Sam pa sem si mislil — »Hvala lepa za takega cesarja in tako obleko, ko mi pa doma v kamri visita vsaj dve precej lepši.«

Vse to besedovanje ni prav nič pomagalo. Nekega dne je prinesel poštar poziv za Florjana. Stari se je znašel v precepu. Florjana in Toneta je imel zelo rad. Za hčere mu ni bilo toliko.

»Babnice so babnice, pa jih deni, kamor hočeš. Najboljša je slaba,« jih je velikokrat deval v nič. Zdaj pa nenadoma Florjan! Da bi šel v hribe, staremu ni bilo všeč, da bi šel Nemcem služiti, tudi ne. Zmagal je strah in Florjan je odšel. Ni bilo pol leta, ko je stari dobil obvestilo, da ga je pobralo na vzhodu. Šmon se je zdaj še z večjo ljubeznijo oklenil edinega sina Toneta.

Tone pa je mislil po svoje. Ko je bil na vrsti, da odide v nemško vojsko, je stopil pred očeta in odločno začel:

»Oče!«

»Kaj hočeš? Ti spet ni kaj všeč?«

»Oče, tak poslušajte me in se potem jezite, če vam bo zato odleglo.«

»No, tak govori!«

»Veste, da sem dobil poziv za vojsko in da se moram jutri javiti.«

»In kaj potlej?«

»Potlej sem, potlej tja,« je Tone govoril vedno bolj vročično, »saj to sem vam prišel povedat. Ne nameravam iti k vojakom. Jaz že ne! Bodo morali dobiti koga drugega namesto mene! Florjana so požrli, mene ne bodo! Je že bolje, da me ubijete kar vi sami doma, ali pa da grem...«

»Kaj toliko govoriš? Vem, kam meriš!«

»Kam neki?«

»Beži, beži, v gore te mika. A iz tega ne bo nič!«

»Oče, k Nemcem ne grem. Dolej sem vas ubogal, zdaj pa... Naj se zgodi kar koli!«

»Smrkavec! Saj imaš komaj se demnajst let, pa boš jezik vrte! Storiš boš tako, kakor bom jaz rekel!«

Tone je odšel. Stari mu je dal v srcu prav. Rekel si je: »Rajši ga vidim, kako bo končal tu doma.«

Sin je odšel v hosto. In kakor je bilo to v nešteti družinah, so tudi domači nehote postali privrženci tistega, za kar se je boril sin.

Dolgo časa se je stari upiral preobratu, ki je nastajal v njem samem. Prigovarjal si je: »Saj to delam zaradi Toneta, drugače prav gotovo ne bi. Vse skupaj me ne bi prav nič brigalo.«

Sam v sebi prav zaradi te ljubezni ni čutil, kako je zrastle pod starim nekaj novega in kako je bil pravzaprav zdaj on tisti v vasi, ki je pripravljaval še druge, da so začeli pomagati.

S Tonetom sta bila večkrat skupaj. O marsičem sta se pomenila — »Hvala lepa za takega cesarja in tako obleko, ko mi pa doma v kamri visita vsaj dve precej lepši.«

»Kaj bi, oče,« ga je tolažil Tone. »Zdaj ne moremo prav nič pomagati. Za mene tudi še ne veste, kako bo. Danes sem živ, jutri pa... Če bi vsi mislili samo na življenje in si ne bi nič upali, ne bi bilo vredno živeti...«

»Previden bodi. Ze doma si bil čez mero zaletav.«

»Za krogami ne bom letal. Če pa me katera ujame, se je ne bom mogel ubraniti z rokami.«

Ko je bil Tone že kako leto pri partizanih, je prvič doživel večje boje. Ofenziva je trajala več mesecev. Dosti jih je padlo. Sovražniki so bili povsod. Morili so in požigali, pomagali so jim nekateri domači ljudje, slepi in brez časti.

Šmonovo rojstvo vas so požgali in tudi starega so zgrabili. Bil je izdan kot glavni upornik v vasi. Odvlekli so ga v zapore. Začelo se je zaslisevanje.

»Stražar, pripeljite bandita Šmona,« je naročil oficir z mrtvaško glavo.

Pripeljali so ga v sobo za zaslisevanje, kjer je na stenah viselo orodje za mučenje: razni biči, priprave za obešenje in še drugi mučilni izumi.

»Obdolženi ste vodstva upornikov v vasi in tudi sina imate pri njih.«

»Vse skupaj ni res! Od doma je šel k vojakom in je vaša krivda, če ga niste pripeljali, kamor bi moral iti.«

»Jezik za zobe, kost stara!«

Začutil je udarec po licu.

»Tu imate za vašo nesramnost! Še radi boste spregovorili!«

»Nikdar vam ne bom priznal, kar bi vi hoteli, pa če me pri prič ubijete.«

»Marsikdo je že tako govoril. — Navajeni smo tega. Pa je še vsak spregovoril. Še prosili nas boste, pa vam ne bo nič pomagalo. Zdaj govorite! Lahko se še rešite!«

»Nimam kaj povedati. Star sem in tako in tako ne bi več dolgo hodil po svojih poljih. Povedati pa nimam ničesar.«

Zaslisevali so ga ves mesec, zraven pretepali in mučili. Stari pa je bil vedno bolj zakrnjen, trmast in to ga je držalo pokonci, čeprav so mu telo že zdavnaj ubili.

»Torej ne boste govorili?«

»Ne!«

Medtem so ujeli Toneta. Prišel je gledat žalostno pogorišče domače vasi pa so ga dobili.

»Pripeljite še drugega ujetnika.«

»Ukazal oficir.«

Čez nekaj časa so bolj privlekli, kakor pripeljali Toneta.

Tudi ta ni ničesar priznal. Niti svojega imena jim ni hotel povedati.

»No, prekleti smrkavec,« se je zadril oficir. »Ali je ta baraba tvoj oče?«

Stari Šmon se je zdrnil iz svoje otopenosti. Jetnika sta se spogledala.

Preden je utegnil stari kaj reči, je odgovoril sin:

»Ne poznam tega človeka. Nikoli ga še nisem videl!«

»Dobro, ti ne priznaš. Bomo pa njega vprašali. — Je to vaš sin?«

Tone je nepremično gledal staremu v oči in stari je razumel: »Ničesar ne smeš povedati!«

»Ne, to ni moj sin!«

»Dobro vemo, da je to vaš sin, tudi sami nam boste to potrdili. Priznali boste vse, kar ste počeli vi in še pajdaše nam boste našli! Vaš sin pa nam bo pokazal, kje so partizani. Premislite! Lahko rešite oba!«

»Povem vam še enkrat, da tega fanta ne poznam.«

Gestapovec, ki je zasliseval, je izgubil še zadnjo trdnico človeške razsodnosti. Ves penast je skočil na starega, začel vpiti in ga mlaiti.

»Prokleta pasja zalegal Ti že pokazem! Lopov stari! Misliš, da nas boš ukanil? Na, na, na...« in je tolkel in tolkel.

»Boste spregovorili?«

»Ničesar ne vem,« je stari komaj še spravil iz sebe.

»Prinesite zaboji!... Prinesli so ga... Ali ga vidite? Če se ne boste omeščali, bomo pred vami sina zabili v zaboji. Premajhen je, da bi spravili vanj zdravega. Morali mu bomo polomiti nekaj kosti. — Roke mu bomo zabili kar med pokrov... Dam vam samo minuto časa za premišle.«

Skozi zamrežena okna so prodirali redki sončni žarki in stari je pomislil na to, kako je v domači vasi.

»Cas je, da odgovorite!«

»On ni moj sin!«

»Reci staremu, naj prizna, ker veš, kaj te čaka,« se je zaslisevalec obrnil k Tonetu.

»Kar vi se pogovorite z njim. Jaz sem že povedal, kar sem vedel!«

»Začnimo!«

Toneta so začeli tlačiti v zaboji. Najprej so mu polomili noge, potem pa so pripravili žeblje.

»Boste spregovorili? Še je čas, sicer bomo zabili prve žebelji!«

»Udari!«

Prvi žebelj je predril les in roko. Niti Tone, niti stari ni dal od sebe glasu. Oba sta zaslutila bližino smrti. Zabili so šest žebeljev, a je ostalo pri istem.

»Ne mislite govoriti?... Ti tudi ne tam v zaboju?«

Od nikoder nobenega odgovora. »Odpeljite starega norcal... — Spravite tega iz zaboja! Oba na seznam za streljanje!«

Čez dva dni sta stala stari Šmon in Tone privezana na kol. Preden so jima zavezali oči, sta se ujela s pogledi in starega Šmona oči so govorile: »Sin!... in Tonetove: »Oče!«

OTMAR NOVAK

RADIO LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 7., 10., 13., 17., 22. in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 13., 15., 22. in 22.55 ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

CETRTEK, 25. JUNIJA

8.05 Glasbena slikanica; 8.20 Zaccibane — Volko Novak: Bilo je takrat... 9.00 Melodije za razvedrilo; 10.10 Igra orkester Frank Chacksfield; 10.45 Tri arije iz Mozartovih oper zapoje basist Ladko Korošec; 11.00 V zabavnem tonu; 11.50 Za dom in žene; 12.00 Zlata Gašperšič na estradi; 12.15 Kmetijski nasveti — ing. Jaka Ferjan: Načrt razvoja naše pračiščereje; 12.25 Pesmi jugoslovanskih narodov; 12.45 Baletna glasba iz opere Faust; 13.30 Naši zbori »Svoboda«; 15.10 Rezervirano za spoznetke s Kongresa ZKS; 15.30 Pesmi o Titu; 15.45 Za rdečim praporom naprej; 16.00 Iz svetovne književnosti — Maksim Gorki: Nekaj pokvarjenih trenutkov; 16.20 Popoldanski koncert; 17.00 Rezervirano za prenos s Kongresa ZKS; 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov; 21.00 Živi dokumenti.

PETEK, 26. JUNIJA

8.35 Igrajo angleške delavske pihalne godbe; 9.00 Umetne in narodne pesmi poje ženski zbor Svoboda — Laško p. v. Julija Goriča; 9.40 Valčki in izvedbi simfoničnih orkestror; 11.00 Zaključni prizor II. dejanja Giordanove opere André Chénier; 11.35 Melodije, ki jih radi poslušate; 12.00 Otroci pozdravljajo; 12.15 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Gorenjski nagelj; 12.45 Trio Avgusta Stanika; 13.00 Arije iz oper Smetane, Verdija in Puccinija; 15.45 Poje Invalidski pevski zbor p. v. Radovana Gobca; 16.00 Sportna reportaža; 16.40 Igra mandolinski orkester Jackie Gleason; 17.10 Razgovor z volivci; 17.25 Petkovo glasbeno popoldneje.

SOBOTA, 27. JUNIJA

8.05 Razigrane orglice; 8.20 Pionirski tednik; 8.40 Za mlade ljubitelje glasbe; 10.10 Intermezzo z godali; 11.30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 12.15 Kmetijski nasveti — ing. Hinko Spende: Nega gozdnih kultur; 12.25 Venček narodnih; 12.45 Iz filmov in glasbenih revij; 13.30 Bedrich Smetana: 4 orkestralni odlomki iz opere Prodana nevesta; 14.10 Pisani zvoki z Dravskega polja; 15.30 Opretni zvoki; 16.00 Na platnu smo videli; 17.10 Melodije od tu in tam; 18.00 Turistična oddaja; 18.15 15 minut z ansambлом Srečka Dražila; 18.45 Okno v svet; 20.00 Zabaven sobotni večer; 22.15 Oddaja za naše izseljence; 23.10 Zaplešite z nami.

Turistično in olepševalno društvo Kranj, priredi v turističnem tednu dne 11. julija v Prešernovem gledališču v Kranju javno oddajo: **POKAZI KAJ ZNAS**

Avdicija za to oddajo bo v torek, dne 23. junija ob 17. uri v glasbeni šoli v Kranju.

Prijavijo naj se pevci, instrumentalisti, recitatorji, instrumentalni in vokalni ansambli, humornisti ter folklorne in baletne skupine. Prijave sprejema Turistično in olepševalno društvo Kranj v pisarni na Koroški cesti ali pol ure pred pričetkom avdicije v glasbeni šoli.

Več kleparjev, vodovodnih instalaterjev, ključavničarjev, avtomehanikov in dva nekvalificirana delavca, ki imata vsestranske in proučevanje v kleparstvu stroki sprejme tako Obrtno-kovinsko podjetje Škofja Loka.

Razgovor z volivci

RTV Ljubljana ima že nekaj let na sporedu rednih radijskih poslušalci oddaj »Razgovor z volivci«. V njih odgovarjajo na vprašanja volivcev predstavniki občinskih in okrajnih ljudskih odborov okrajnih ljudskih odborov: Ljubljana, Koper, Gorica, Celje, Maribor in Murska Sobota. Ker so oddaje vzbudile med dosežanih poslusalci veliko zanimanje in ker želimo, da bi v to oddajo vključili tudi volivce s področja krajskega in novomeškega okraja, je programsko vodstvo RTV sklenilo, da bodo »Razgovor z volivci« za okraje Ljubljana, Kranj in Novo mesto z novo poletno shemo našega sporeda, to je po 21. juniju, programirani vsak petek ob 17 uri na prvem programu na valu 327,1 m. Istočasno bomo enkrat ukiniti dnevni govorni in glasbeni spored na srednjem valu 202 m.

Poslušalcem, ki niso mogli spremljati teh naših oddaj na poslušalci, da v njih odgovarjajo na poslušalce vprašanja volivcev izvoljeni predstavniki občinskih in okrajnih ljudskih odborov. Zato znova vabimo vse poslusalce, še posebej iz ljubljanskega, krajskega in novomeškega okraja, naj probleme in vprašanja s področja notranje politike, gospodarstva, kulture, zdravstva in druga, ki jih srečujejo v komunah, ustanovah in podjetjih, pošiljajo na naslov: RTV Ljubljana, Tavčarjeva 17, uredništvo oddaje »Razgovor z volivci«.

Na vsa vprašanja bomo takali odgovore pri predstavnikih okrajnih ali občin. Te odgovore na borste slišali vsak petek ob 17.00 uri na prvem programu na valu 327,1 m.

Ko boste pisali, nam sporočite, če želite, da je vaše ime pri vprašanju omenjeno v celoti, z začetnimi črkami, ali želite, da se sploh ne omeni.

Torej vsa vprašanja volivcev, na katera želite odgovor pošiljajte na naslov: RTV Ljubljana, Tavčarjeva 17, Uredništvo oddaje »Razgovor z volivci«.

RTV Ljubljana

ROMAN

II. del

38

VIGENECI

Mimi Malenšek Konič

Legel je pozno in omočen od vina takoj zaspal. Spal je uro, dve, globoko in brez sanj. Potem se je zbudil. Skozi okna je silil v sobo modrikast soj iz fužine. Dojel je znani ropot, ki ga je bil vajen tako, da bi brez njega skoro ne mogel mirno spat. Obenem je čutil, da mu sill kri v glavo in mu razbija v sencih. Začutil je stari strah; sedel je na postelji in čakal, da bi napad minil. V zatilju ga je bolelo in modrikasta svetloba v oknu se je spreminila v zlobne plamenčke.

»Jezus...« je dahnil, Bojazen v njem je naraščala. Z roko je tipal po ženinii postelji. Grabil je odejo, toda odreveneli prsti je niso več čutili. Samo zlobni plamenčki so mu čimdalje hitreje migljali pred očmi, rastle so in postajale zelenkaste. Potem se mu je zaiskrilo pred očmi, v njegovi glavi se je nekaj zaiskrilo in omahnil je v veličasten kres.

Fužinarja Špana je zadelo božje...

IX

Dominik je vse poletje nihal med veseljem nad uspehi, ki so bili tako veliki, da so njega samega osupnili in bremenom domačega spora. Na zunaj se je kazal bolj odločnega in samozavestnega kot kdaj koli poprej, znotraj pa ga je grizlo. Pogosteje kot prejšnja leta je odhajal s psom in lovsko puško v hosto, ne da bi lovil. Nemir ga je gnal zdoma. Ponoči se je obračal na postelji, ker ni mogel spati.

V trgu ni bilo nikogar, ki bi ne bil vedel, da je Johana zadela kap, ker se je tako razburil zaradi primanjkljaja v Družbi. Tega je bil seveda kriv Dominik! Uničil je Družbo

in potem je pokupil deleže. Dominik, ki je ujel govorce o tem, je rekel: »Naj bi bil več delal, pa manj jedel in pil in bi bil gotovo še živel. Kaj pa si je nabral toliko toščice, ja ga je zadušila?« Kovači pa so skomigali z rameni in nobeden mu ni dal prav. Na Johanovem pogrebu, ko je kot sosed nosil krsto, so se komaj zmenili zanj. Dominik je molče prezrl prezir in si mislil, da to ne bo dolgo trajalo. Toliko Družbinih deležev ima, da ga ne bodo mogli dolgo prezirati!

Res se mu je že nekaj dni po Johanovem pogrebu približal Heteri, ki ga je skrbel primanjkljaj. Heteri je pametno uganil, da poslej med njim in Španovimi ne bo nobene zveze več, prav kot bi si ne bili v sorodstvu. Denar, ki ga je svoje čase obljubil Johan za kritje primanjkljaja je bil poslednji iz hiše in je lahko tudi njemu nekoliko pomagal. Zato je prišel k Dominiku, sedel v Gašperinovi zgornji hiši, pil žganje in v govoril tako gladko in zvito, da si je celo Dominik mislil: Ha, to ti je bilo sovraštvo, rekel pa ni nič in je Heteriju v vsem pritril. Tako so skupaj z Rotarjem dosegli, da je Španova vdova plačala primanjkljaj — s tem pa se ji je Družba tako zamerila, da je Johanov delež malone pri prič prodala kamnogiškemu Herderju.

V poletju je delo oživelo. Dominik, ki je prej z vsemi močmi rovaril proti Družbi, ji je zdaj spet s svojo neuničljivo podjetnostjo skušal pomagati. Zavrtil se vsa koleša in segli po glavnici, da so mogli najeti delavce, ki so jih pozimi odpustili. Dominik je vedel, da bo marsikateri kovač, ki bo imel redno delo, začel nezaupljivo gledati na Grošlja. Grošelj pa je kljub temu zbral precej kovačev, vendar ne toliko, da bi se ga bilo velikim podjetnikom treba bati.

Od spomladi je Dominik spet pogosteje zahajal k Herderju. Postala sta prijatelja, samo Pavla ni nobeden več omenil. Kakor so bile zdaj stvari doma, Dominik ni več mogel upati na Pavlovo ženitev s Helo. Sicer pa so dekletu v vsej naglici pripravljali balo. Tisto o nekem

jeseniškem inženirju torej le ni bilo Herderjeva izmišljotina. Dekle so v resnici mogli. Dominika je grizlo, da ni mogel izpeljati tega svojega načrta, toda potolažil se je s tem, da nihče ne more imeti vseh malh polnih. Navsezadnje je bilo veliko, da sta bila on in Herder zdaj glavna lastnika Družbe. Herder je včasih pokroviteljsko potrepljal Dominika po rami in navdušeno rekel:

»Jaz in ti, Dominik... Midva jim bova dala vetrne«

»Čez dobro leto so lahko deleži vredni še enkrat toliko, kot zdaj,« mu je odgovarjal Dominik, ponosen na to, da gosposki Herder govori z njim kot s sebi enakim.

V začetku poletja je kovaška zadruga najela nekaj napol podrtih vigenecov v Spodnjem koncu. Zdaj je torej šlo zares... Podjetniki so se nenadoma začeli silovito upirati temu, da bi zadruga začela delati. Iskali so zvez, pritiskali na občino in se vozili k okrajnemu glavarju, dokler niso dosegli, da je komisija pri ogledu dvakrat zaporedoma odbila prošnjo naj dovolji delati v starih vigenecih, češ, da niso več primerni. Pozneje so uganili, da bi bilo na mestu, kjer stojijo, že davno treba razširiti občinsko pot. Kupili so staro podrtijo, jo podrli, širjenje občinske poti pa so še za nekaj časa odložili. Kovaška zadruga kljub vsemu Grošljevemu prizadevanju ni mogla začeti z delom in podjetniki so se spet za nekaj časa od-dahnil.

Dominik bi res mogel biti zadovoljen, ko bi ga ne bila grizla misel na Pavla.

Ozračje doma je bilo napeto, kakor že zlepa ne. Ana je poslala Vido k svojemu besniškemu bratrancu v Mlino, da bi jo spravila Dominiku izpred oči. Ta bratranec, ki je podedoval kmetijo po starih, samskih tetah, je hišo preuredil v gostilno in začel po malem bogateti. Dominik je vedel, da se Pavle vsako nedeljo vozi v Mlino in da to dela z Aninim privoljenjem. Ana se je tako zagrizla v to ženitev, da bi bilo vse zaman, če bi ji jo skušal izbiti iz glave.

Obrazi in pojavi

Človek - človeku

Ste že kdaj razmišljali o tistih drobnih obratnih dogodkih, ki spremljajo naša vsakdanja pota. Največkrat ne preveč smo zaposleni sami s seboj, preveč zaverovani v svojo pota, da bi se nam zdelo vredno razmišljati o stvareh, ki nam ne obetajo ne škode ne koristi. In vendar ni vselej tako. Kdaj pa kdaj utegne biti tudi nepomemben obratni dogodek nekaj, kar nevsiljivo vdre v mali svet človekove vednosti. In takrat razmišljamo...

Pripovedoval vam bom o takem nepomembnem obratnem dogodku.

Automobilska cesta je kot neskončen bel trak hitela pod kolesa avtobusa. Prej kot v pol ure bomo v Novem mestu in nato dalje proti Zagrebu. — O potnikih skoraj ne bi kazalo govoriti. Bili so ljudje, kakršne srečujemo vsak dan. In vendar mi je pogled običajen na možu z blešnim suhljastim obrazom. Brezbržno je strmel predse. Nič ga ni vznemirjalo. Se za otrokov oručanje tik za seboj je ostal neobčuten.

»Železni živci!« sem sklenil sam pri sebi. Meni in ostalim potnikom je namreč otrokov kričanje budo presedalo.

Mož z »železnimi živci« se je obrnil k sprevodniku. Po- doba je bila, da ga nekaj sprajda. Ko je sprevodnik odgo- varjal, je potnik napeto gledal na njegove ustnice, kot bi bo- tel z njih razbrati, kaj pripo- veduje. Ni razumel in zmajal je z glavo. In se nekaj sem opazil. Z bežno kretinjo je po-

vedal, da ne sliši — da je gluh.

Sprevodnikovo lice je spre- delo rabla zadrega in opravi- čujoče se je nasmehnil. Iz torbe je potegnil blok in ne- kaj zapisal. Gluhi potnik je prebral in prikimal. Nato je zastavil novo vprašanje in sprevodnik je odgovoril spet napisal. Ko je le-ta napisal pet ali šest odgovorov, je poteg- nil iz torbe vozni red in si za- pisoval nekakšne podatke. Potlej je izročil listek potniku.

Na sprevodnikovem licu sem zaman iskal izraz nejevo- lje. Nič takega nisem opazil. Njegov obraz je razodeval zgolj toplo uslužnost.

Avtobus je prispel v Novo mesto. Gluhi potnik je izsto- pil. Podoba je bila, da je prvi- krat v tem mestu in da ne ve, kam naj gre. In spet je bil sprevodnik tisti, ki ga je rešil iz zadrege. Na kos papir- ja je nekaj risal in kazal vzdolž ulice. Načrtal je bil nekakšen kačipot v glavno ulico in stranskimi, pa trg, na- to Krko in naposled postopje, kamor je bil potnik namenjen. Svojega varovanca je celo po- spremil do prvega ovinka in mu skrbno pokazal smer, kod naj hodi.

Opazoval sem ju, ko sta si segla v roke. Iz stiska rok in njunih pogledov nisem razbral zgolj obrabljene fraze: Hval- ja; ... Prosim! Bilo je mno- go več: človek je srečal člo- veka!

Čeprav nepomemben obrat- ni dogodek — ostal mi bo v spominu. S. Š.

šport - šport - šport - šport - šport

IV. športne igre „Elektra“

Kranj je bil v soboto in ne- deljo spet prizorišče množičnega športa. Tokrat so se v okviru IV. letnih športnih iger elektrogo- spodarstva Slovenije srečali člani Zveze sindikalnih športnih aktivov »Elektra«.

Otvoritev iger je bila v soboto ob 8. uri. Slovesnosti so prisot- stvovali številni gostje, med drugim predsednik OLO Kranj Vinko Hafner, podpredsednik ObLO Kranj ing. Franc Vršnak, predsednik republiškega odbora sindikata kovinarjev Marjan Ro- žič, predstavnik Elektrogospo- darske skupnosti Slovenije tova- riša Sebacher in Jesih, predse- dnik Sportne zveze Slovenije Leopold Krese, predsednik ko- misije za šport v delovnih kole- ktivih Jaka Kvas in predse- dnik DES Jože Zeleznik. Pred tribuno se je zbralo nad 800 tek- movalcev iz 35 podjetij iz Slo- venije.

Najprej je spregovoril pred- sednik pripravljalnega odbora iger Drago Chwatal. Poudaril je velik pomen iger, kar dokazuje tudi število nastopajočih. Med- tem ko je na prvih igrah na- stopilo le 200 tekmovalcev, je tokratno število štirikrat večje. Prisotne sta nato pozdravila predsednik OLO Vinko Hafner in predsednik SZS Leopold Krese. Sledeči je med drugim rekel: »IV. letne športne igre »Elektra« so velikega pomena za vso našo družbo. Zveza sindikalnih šport- nih aktivov »Elektra« naj bo vzor ostalim delovnim kolekti- vom, kako je treba utrjevati te- lesno kulturo med delovnimi ljudmi.«

Po svečani otvoritvi so se tek- movalci srečali v borbah za pr- ve točke. Tekmovanja v atletiki,

odbojki, namiznem tenisu, keg- ljanju, streljanju in šahu so bila v soboto in nedeljo; privabila so številne gledalce. — Istočasno s IV. letnimi športnimi igrami elektrogospodarstva Slovenije je bila v prostorih doma JLA v Kranju otvoritev razstave po- vojnih uspehov elektrogospo- darstva Slovenije, ki bo odprta do 27. junija.

Rezultati tekmovalja:

Atletika — tek čez drn in strn (1300 m) moški — 1. Rajtmajer (El. Maribor) 4:01,7; ženske 1000 metrov — Konec Stanka (El. Go- rica) 4:27,5; višina moški: Koču- nik (El. Mar. okolica) 160; dalj- na: Pokorn (Elektroprojekt) 6,54; met krogle: Uršič (El. Tolmin) 11,14; atletika moštveno: 1. Elek- tro Maribor okolica 305,5; 2. Ter- moelektrarna Šoštanj 151,5.

Namizni tenis: 1. Elektropro- jekt; ženske: 1. Elektro Koper; — **Odbojka, moški:** 1. Industrija elektro vez; ženske: Elektropro- jekt; — **Kegljanje, moški:** 1. Elektro Gorica; — **Šah:** 1. Elek- troprenos; — **Streljanje:** 1. Elek- troprojekt 502,2; **posamezniki:** Jursula Jože (El. Koper) 181 kr.

NA GOLNIKU MLADOST DRUGA

Golnik, 21. junija. — Danes je bilo na Golniku republiško pr- venstvo v rokometu za mladi- ke. Sodelovale so štiri ekipe, in sicer iz Ljubljane, Kranja in Golnika. Lep uspeh je dosegla ekipa Mladosti, ki je pustila za seboj lanskeletnega prvaka ljub- ljansko Svobodo. Največ zaslug za ta uspeh ima Jankovičeva, ki je bila tudi najboljša strelka turnirja.

Rezultati: Slovan : Mladost 12:7; Svoboda : Storžič 4:2; Slo- van : Storžič 11:0; Mladost : Svo- boda 8:4; Slovan : Svoboda 13:2 in Mladost : Storžič 5:4.

Končni vrstni red: 1. Slovan 6 točk; 2. Mladost 4 točke; 3. Svo- boda 2 točki in 4. Golnik brez točke. J-k

REPUBLIŠKO PRVENSTVO V KOLESARSTVU USPEH PIRCA

Kranj, 21. junija

Včeraj popoldne je bilo na stadionu Mladosti odprto repu- bliško kolesarsko prvenstvo Slo- venije. Udeležilo se ga je pet slovenskih in en hrvaški klub s skupno štiridesetimi tekmoval-

ci. Dirke je pripravil Kolesarski klub Mladost Kranj.

Rezultati: turisti, izločevalna vožnja: 1. Rode (Rog), 2. Jerman (Rog), 3. Kalan (Mladost); sprint, 200 m. juniorji: Cajhen (Rog), 2. Pirc (Mladost), 3. Spevec (Rog), seniorji: 1. Flajs (Odrad), 2. Nov- vak (Rog), 3. Hrovat (Rog); 1000 metrov kronometer — juniorji: 1. Ukmar (Odrad), 2. Cajhen (Rog), 3. Boltežar (Odrad); seni- orji: 1. Hrovat (Rog), 2. Novak (Rog).

Najhitrejši so bili danes: Uk- mar s 41,7 ter Cajhen in Hrovat s 40 kilometri na uro.

TRIGLAV : NAKLO
12 : 0 (5 : 0)
Naklo, 21. junija.

V polfinalni tekmi za pokal FLRJ je danes dopoldne kranjski Triglav visoko porazil moštvo Partizana Naklo. Tekma sprica premoči go- stov ni bila zanimiva.

TRIGLAV : LJUBLJANA
27 : 25 (7 : 9)
Kranj, 20. junija.

V današnji prvenstveni tekmi II. slovenske ženske košarkarske lige je domači Triglav porazil ljubljansko s 27 : 25.

TRIGLAV III : RADOVLJICA
66 : 24 (36 : 10)
Kranj, 20. junija.

Triglav III je danes v prvenstve- ni tekmi gorenjske košarkarske lige visoko porazil moštvo Radov- ljice s 66 : 24.

V Škofji Loki novo kopališče

IZ RAZGOVORA S PROJEKTANTOM ING. P. HAFNERJEM

Zakaj ste se odločili za sedanjo lokacijo?

Za mesto, kjer stoji tudi staro kopališče, smo se odločili predvsem zato, ker je Poljanščica povprečno za 2 do 3 stopinje Celzija toplejša od Selsčice in doseže poleti tu- di preko 25 stopinj Celzija. Pro- donosnost je tu minimalna, zato dno struge ne niha. Naravne ugodnosti reke bomo dopolnili z modernimi kopalnimi napravami: s skakalnico, toboganom, igriščem liki.

Kako je delo napredovalo? Kaj nameravate še zgraditi?

Z delom smo pričeli lani julija, v soboto, 20. junija pa je bila otvoritev zgradbe same, ki obsega tri večje komplekse: buffet s ter- raso, prostor za kabine, omarice in tuše (53 kabin, 80 omaric) ter kegljišče. Se letos bomo uredili okolico, sanirali obalo, napravili most na jez, do prihodnje sezone pa upam, da bo urejen tudi ob- širen camping z weekend hišica- mi in parkirni prostor, umetni ba- zen s skakalnico ter naravni ba- zen. Kopališče smo opremili s pre- nosljivimi ležalnimi deskami, ležal- nimi stoli, senčniki in drugimi re- vizitiz.

Kaj pa vstopnina?

Določili smo tri cene: 10, 30 in 150 dinarjev. Stalni gostje si bo- do lahko nabavili cenejšo meseč- no pavšalno karto. Večje družine pa bodo lahko kupile dnevno dru- žinsko kabino za 150 dinarjev.

Ali imate še kakšen načrt v zvezi s kopališčem?

Da. Obstoječemu kopališču na- meravamo dograditi še ceneno fin- sko sauno. Tako bi kopališče lah- ko opravljalo svojo osnovno funk- cijo vse leto. Dodatek 3 milijonov za to prav gotovo ne bi bil pre- drag.

Kakšna osnovna ideja vas je vo- dila pri projektiranju?

Predvsem je Turistično društvo v Škofji Loki zahtevalo, naj bi bila stavba obljudena vse leto, da ne bi bila pozimi prepuščena opusto- šenju. Zato sem dodal kegljišče, udoben buffet, dvorana za kabine pa bo lahko služila tudi za dru- žabne prireditve in pomladno ter jesensko sončenje. Z novim ko- pališčem se je uresničil desetletni san Turističnega društva, Škofja Loka pa si je pridobila novo pri- vlačnost in važen objekt sodobne- ga turizma.

Janko Krek

Ločani so zadovoljni — novo kopališče je odprto

OBVEŠČEVALEC

MALI OGLASI

Obveščamo cenjene odjemalce, da zaradi polletne inventure ne bom izdajali blaga od 23. junija 1959. Priporočamo se za nadaljnjo naklonjenost. Trg. podjetje »Železni- ca«, Kranj. 3619

Kupim barako. Naslov v oglas- nem oddelku. 3634

Malo posestvo kupim najraje v okolici Kranja ali pa samo zemljo. Ponudbe z opisom in ceno oddati v oglasni oddelku. 3644

Izgubila se je krava na Mošenj- ski planini (Jelovica) šekasta, sred- nja postava, zvonec na jermenu. Prosim kdor kaj ve naj javi Kme- tijski zadruzi Radovljica ali na na- slov Rozman Janko, Gorica 10, Ra- dovljica. 3664

Prodajam kravo 9 mesecev brejo. Koželj Franc, Sp. Brniki 12, Cer- klje. 3665

Prodajam borov gozd, lepa stelja, v k. o. Kokrica. Naslov v oglas- nem oddelku. 3666

Prodajam novo ostreše 8 krat 5 in po nizki ceni ter suhe smrekove deske 30 mm. Pod Antonija, Krni- ca 25, Zg. Gorje. 3667

Trgovsko podjetje Knjižarna Simon Jenko Kranj obvešča vse cenjene odjemalce, da bo v dneh 29. in 30. junija ter 1. julija 1959 trgovina zaprta zaradi polletne in- venture. 3668

STARŠI! Svoje otroke lahko poš- ljete na taborjenje v Pažano pri Puli, ki bo v času od 1. julija do 31. avgusta 1959. Cena 3000 din. Socialno ogroženi dobijo podporo. Prijavite se na ObLO Kranj, soba št. 40 — II. nadstropje, vsak dan od 15. do 18. ure. Društvo prijate- ljev mladine Kranj. 3669

JEGLIČ ANDREJ iz Lesc od 15. aprila 1959 ni več uslužbenec na- šega podjetja. Od tedaj dalje ni več pooblaščen prevzemati za nas kakršna koli naročila pod našim naslovom. S tem obveščamo pod- jetja naj se glede naročil obrača- lo direktno na naš naslov »Eko- nomski servise, Ljubljana, Moša Pijada 39. 3670

Sprejemem gospodinjstvo pomoč- nico. Kajzar Franciška, Podgora 24, St. Vid nad Ljubljano. 3671

Iščemo oskrbnika. Planinsko dru- štvo Javornik — Kor. Bela išče oskrbnika in kuharico za postojan- ko Staničeva kočja pod Triglavom. Upokojeenci zaželjeni. Plača po do- govoru. Interesenti naj se javijo do 23. junija 1959 na gornji na- slov. 3672

Izgubila se je konjska plahta od Kranja do Bobovka. Prosim na- ditelja, da jo vrne na naslov: Po- klukar Jože, Cesta Kokriškega od- reda 11, Kranj.

RAZPIS

Komisija za štipendije pri Okrajnem ljudskem odboru Kranj

razpisuje

za šolsko leto 1959/1960 na pod- lagi 22. in 29. člena Temeljnega zakona o štipendijah (Uradni l. FLRJ, št. 32/55)

POGOBENE ŠTIPENDIJE ZA ŠTUDIJ NA NASLEDNJIH SOLAH:

4 na pravni fakulteti
3 na ekonomski fakulteti
2 na medicinski fakulteti
2 na univerzi — matematika, fizika
1 na univerzi — zgodovina
2 na visoki fizikalni šoli
2 na višji fizikalni šoli
3 na višji pedagoški šoli — 1 tehnični pouk, 2 fizika
4 na višji pedagoški šoli — defektologija
3 na višji pedagoški šoli — predvojaška vzgoja
3 na ekonomski srednji šoli
3 na srednji glasbeni šoli (teo- retsko učit. oddelek)
3 na učiteljski (za delo v vzgojnih domovih)
3 na administrativni šoli

Pri razpisu imajo prednost otroci padlih borcev in žrtve fa- šističnega terorja, tisti, ki so z najboljšim uspehom končali zad- nje šolanje in prisilici iz območja okraja Kranj.

Štipendije bodo podeljene za čas, ki je prosilcu potreben za dokončanje študija in v mejah odloka o višini štipendij.

Prošnjo, kolkovano s 180 din državnih taks je vložiti pri OLO Kranj — Komisiji za štipendije.

Prošnjo je treba priložiti na- slednje priloge:

1. življenjepis,
2. overovljen prepis zadnjega šolskega spričevala (slušatelj višjih in visokih šol potrdilo o zadnjem vpisu in potrdilo o opravljenih izpitihi),

3. potrdilo o imovinskem stan- ju prosilca in njegovih staršev,
4. potrdilo podjetja, zavoda ali ustanove v katerem sta zaposle- na oče oziroma mati prosilca o višini mesečnih prejemkov in otroških dodatkov,
5. mnenje mladinske ali druge družbene organizacije,
6. otroci padlih borcev in ZFT naj predložijo potrdilo ZB.

Komisija ne bo upoštevala žene zahtevne priloge, niti pro- šenja, katerim ne bodo prilo- šeni, ki ne bodo vložene v roku, ali, ki bodo nepravilno kolko- vane.

Rok za vlaganje prošenj je 25. julij 1959.

Okrajni ljudski odbor Kranj
Komisija za štipendije

KINO

»RADIO«. Jesenice: 22. junija franc. barv. cinem. film »VRNIL SEBOM V KANDARO«; 23. ju- nija amer. barv. film »AFRI- SKI LEV«; 24., 25. in 26. junija angleški film »PARNIK POTOP- LJEN OD SRAMU« — predstave vsak dan ob 18. in 20. uri.

»PLAVŽ«. Jesenice: 22. junija ital. franc. film »CABIRIJINE NOCI«; 23. junija franc. barv. cinem. film »VRNIL SE BOM V KANDARO«; 25. in 26. junija ameriški barv. film »AFRIŠKI LEV«. Predstave v ponedeljek, četrtek in petek ob 18. in 20. uri, v torek pa ob 17., 19. in 21. uri.

Zirovnica: 24. junija ob 20. uri franc. barv. cinem. film »VR- NIL SE BOM V KANDARO«.

Bohinjska Bela: 23. junija ob 19. 30 uri ital. franc. film »CA- BIRIJINE NOCI«.

Dovje: 24. junija ob 20. uri ameriški barv. film »AFRIŠKI LEV«.

Bled: 22. in 23. junija vzhod- nonem. film »VRAZJI KROG«; 24. in 25. junija ital. film »PO- TEPUH« — predstave vsak dan ob 18. in 20.30 uri.

Radovljica: 23. junija ob 20. uri in 24. junija ob 18. in 20. uri franc. film »MARIANA MOJE MLADOSTI«.

»SORA«. Škofja Loka: 23. in 24. junija poljski film »PRAVI KONEC VOJNE«.

Duplica pri Kamniku: 24. in 25. junija franc. film »TO SE IMENUJE ZORA«. — Predstave vsak dan ob 20. uri.

RAZPIS

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razme- rij, Industrije bombažnih izdelkov Kranj, razpisuje naslednja delovna mesta:

2 UČENCA ZA PREDILCA
2 UČENCA ZA BARVARJA
5 UČENCEV ZA TKALCE
1 UČENCA ZA KLJUČAVNICARJA
1 UČENCA ZA ELEKTRIČARJA

Pogoji: 1. Da kandidat ni starejši od 18 let. 2. Dovršena šolska izobrazba najmanj 8 ali 7 razredov osnovne šole.

DVA TKALSKA MOJSTRA, potrebna nekajletna praksa.

DVA TKALSKA PODMOJSTRA — potrebna nekajletna praksa, lahko pa tudi tkalec prost vojaščine.

Interesenti naj se javijo osebno v personalnem oddelku podjetja ali pa naj dostavijo pismene ponudbe takoj, oziroma najkasneje do 15. julija 1959.

ZAHVALA

Ob prerani smrti dragega očeta

BESTER JANEZA
iz Jamnika

se zahvaljujemo vsem, ki so mu lajšali zadnje trenutke, ga spremlili na zadnji poti ter darovali vence in cvetje.

Vrbanovi iz Jamnika

ZAHVALA

Ob smrti naše nepozabne mamice, sestre, tete in sva- kinje

JERICE RUTAR,
Bodešče 11, p. Bled

se najtopleje zahvaljujemo neizmerni požrtvovalnosti Ravnik Viktorja, Bohinjska Bela 25. Najiskrenejša za- hvala vsem zdravnikom in bolniškim sestram. Najtopleje se zahvaljujemo vsem, ki so na kakršen koli način so- čustvovali v njenem življenju, trpljenju in na njeni zadnji poti.

Rutar Ana in ostali domači

KLIC Izpod Grintovca

V petek, 19. junija popoldne je kranjska Gorska reševalna služba prejela z Jezerskega klic na pomoč. Reševalci so se takoj odpra- vili na pot. Spremljala jih je tudi dr. Sonja Mejak.

Klice na pomoč je zaslišal oskrbnik Češke kočje. Prihajali so s severne strani Grintovca. Ko so reševalci po težavnem in nevar- nem terenu prispeli na cilj, so v vi- šini 2000 metrov našli dva izčrpa- pana planince. To sta Slobodan Ivanovič in Anton Dronič iz Po- žarevca. Hodila sta po transver- zali iz Pohorja preko Kamniških planin. Tu sta jih zajela gosta megla in neurje. Zašla sta. Ob prvem svitu so ju planinci spravili z nevarnih polic, ne da bi utrpela hujših poškodb.

Pri reševanju je sodelovalo 12 planincev. Zlasti se je izkazal Marjan Murovec z Jezerskega. Ob tej priložnosti reševalci ponovno opozarjajo, da so severne stene gora še vodno zasnežene in zamrznjene. Zato priporočajo planincem, da se za take poti, če so dovolj usposobljeni, tudi primerno opremijo.

K. M.

NAGRADNA ANKETA

a „Glasu Gorenjske“

Naročniki in bralci so v prejšnjih anketah večkrat predlagali, da naj bi vsebino lista še bolj približali dogajanju v naših mestih, vaseh, občinah, posameznih tovarnah, podjetjih in ustanovah. Obseg lista nam tega ni dovoljeval, da bi lahko v celoti izpolnili upravičene želje naših bralcev in naročnikov. Izdajateljski svet »Glasu Gorenjske« je zato na predlog uredništva sprejel sklep, da bi »Glas Gorenjske« v drugem polletju 1959 izhajal trikrat tedensko, predvsem z nalogo, da bi lahko še uspešneje obravnavali prav lokalno problematiko posameznih krajev in tako izpolnili želje naših bralcev in naročnikov.

V zvezi s tem sklepom pa želimo vedeti za mnenje naših bralcev in naročnikov.

1. Ali odobravate sklep o trikratnem izhajanju na teden?
2. Na katere dneve želite sprejemati naš časopis? Ponedeljek, sredo, sobota ali torek, četrtek, sobota?
3. Naročnino bi za leto povečali samo za 150 din, sicer pa bi bila nova letna naročnina 900 din. Za to novo naročnino boste še vedno prejeli najcenejši časopis, obenem pa boste bolj obveščeni o vseh dogodkih doma in v svetu. Zvišana naročnina predstavlja komaj eno četrtino sredstev, ki jih potrebujemo. Izgubo bomo morali kriti z oglasi in drugo dejavnostjo podjetja. Najbrže boste radi prispevali del sredstev v obliki naročnine, kot naš stalni naročnik, da pripomorete k trikratnemu izhajanju?
4. Kaj vam v »Glasu Gorenjske« najbolj ugaja?
5. Kaj vam v »Glasu Gorenjske« ne ugaja?
6. O čem bi bilo treba s področja vaše občine še pisati, katere probleme bi bilo treba podrobneje obdelati?
7. Koliko ljudi čita vsako številko »Glasu Gorenjske«, ki jo prejmete vi?
8. Ali v redu prejimate »Glas Gorenjske«?
9. Ostale pripombe in predlogi.

Prosimo, da na vprašanje odgovorite čimbolj izčrpno. Vse pripombe in predloge bomo z veseljem sprejeli in na osnovi njih skušali list izboljšati. Najboljši odgovori bodo nagrajeni. Odgovora pošiljate najkasneje do vključno 26. junija. Izid zbiranja pa bo objavljen 29. unija.

NAGRADE:

1. nagrada 4000 dinarjev, 2. in 3. nagrada po 2000 dinarjev, 4., 5. in 6. nagrada po 1000 dinarjev, 22 nagrad po 500 dinarjev.

Uredništvo in uprava

Edinstvena pustolovščina

v zgodovini letalstva

DEČEK POD LETALSKIM MOTORJEM

Trinajst let je tega. Zgodilo se je prvo leto po vojni. Rane še niso bile zaceljene, toda posledice borbe so že izginjale. Letala so redno letala z indonezijskega otočja v Avstralijo.

V OČEH MU JE GORELA SILNA ŽELJA...

Nizozemsko letalo je vzletelo 7. oktobra 1946 in krenilo proti Kupangu na otoku Timoru. Služilo je potniškemu prometu na progi Java-Timor-Avstralija in je mnoge povratnike iz japonskih taborišč preneslo v centre gostoljubnega »najmlajšega« kontinenta. Letalo je opravljal kapetan Jan Sjouw, posadko pa so sestavljali: prvi in drugi pilot, radio-telegrafist, mehanik Erik Drost in strožnica Lena van der Noen.

Tudi tokrat so bili v letalu interniranci z Jave. V Kupangu so zaradi pregleda letala pristali, prosti čas pa izrabili za kosilo. Zadnji je izstopil Erik Drost, ki je zaprl vrata letala. Tak je bil predpis, ker je povojna doba za beležila precej tatvin.

Letalo je ostalo samo in nihče ni opazil malega dečka, kako se je smukal okrog »kovinske ptice«. Njegove velike, temne oči so nemirno begale po zelenem letalskem trupu, kot da nekaj iščejo. Stal je poleg desnega kolesa, ki ni bil niti manjši niti večji od njega. Svetli kovinski nosilci, na katere je bilo kolo pritrjeno so segali v prostor pod motorjem. Tu je bila tudi debela plinska cev.

V NEVARNEM SKRIVALIŠČU

Deček je dobro vedel, da se bo kolo, čim bo letalo vzletelo, povleklo v ta prostor. S strahom je pogledal okrog sebe, nato se je hitro povzpelo v temni prostor motorne gondole in se namestil med debelo cevjo za spuščanje plina in hidravličnim mehanizmom za premikanje kolesa.

V tem času je kapetan Sjouw pozval potnike, da se vkrcajo v letalo in nadaljujejo s potovanjem.

Mali potnik, stisnjen v desni motorni gondoli je bil zaradi nemadnega hrupa kar oglušil. Svoj pogled je uprl na kolo, ki se je počasi in težko premikalo. Z ene strani ga je šibala ostra zračna struja, z druge pa strašna vročina razžarjene plinske cevi. Deček se je še bolj povlekel k sebi, a mu tudi črn gumijasti obroč kolesa ni prizanesel.

MED NEBOM IN ZEMLJO

Na višini 3.000 metrov, z brzino 300 km na uro je letalo letelo v jugovzhodni smeri proti Avstraliji. Let je potekal normalno. Niti potniki niti posadka niso ničesar opazili. Čez tri in pol ure so se ustavili v Port Darwinu, prvem avstralskem letališču, kjer je bilo treba prenočiti.

Ze se je videla avstralska obala. Pilot je zmanjšal višino na 50 metrov. Pristali so. Težko je opisati, kakšne muke je pretrpel mali deček v svojem skrivališču pod letalskim motorjem.

Potniki so se osvobodili varnostnih pasov, vrata kabine so se odprla in izstopili so. V letalu sta ostala še strožnica Lena in mehanik Drost. Le-ta se je odločil, da pregleda letalo, da bi se prepričal, če je vse v redu. Odšel je, a je kmalu ves prestrašen in blede priletel nazaj.

»ŽIV JE«

Drost in Lena sta odšla k dečku in ga na njuno veliko začudenje našli živega. Deček na vprašanja, ki so mu jih za-

stavljali, ni odgovarjal. Domnevali so, da ima deček živčni pretres, zato so ga na pilotov ukaz, ki so ga medtem o dogodku že obvestili, takoj prepeljali v bolnišnico. Tu so domnevo o živčnem pretresu potrdili.

Deček je moral ostati v bolnišnici tri mesece. Čez čas je povedal svoje ime: Bas Wie. Star je bil 12 let, v bolnišnici pa je prvokrat v življenju ležal na postelji. Ugotovili so, da je sirota in da je pri nekem kuharju, ki ga je vzel k sebi kot pomoč, marsikaj pretrpel. Večkrat je bil tepen kot sit. Ker ni mogel prenašati krutosti gospodarja, se je deček odločil za beg.

Po strogih avstralskih zakonih bi morali nezaželenega inozemskega dečka izgnati iz države. Toda oblast se ga je usmili. V oskrbo ga je vzel sam administrator Severnega področja. Dal ga je šolo, po petih letih pa ga je posvojil mizar Norman Ballard.

Dvanajst let po svojem nenavadnem zračnem potovanju je Bas Wie dobil avstralsko državljanstvo in se kmalu nato poročil z dobro avstralsko deklico.

Ali že veste...

...da bodo Angleži pravkar končali gradnjo nove podmornice na atomski pogon, ki bo pod vodo dosegla brzino 80 km na ur. To pomeni, da se bo premikala dvakrat hitreje kot znana angleška ladja »Queen Elizabeth«.

...da je dr. H. Wheeler iz ZDA iznašel postopek za izdelek umetnih reprodukcij z uporabo posebnih barv in tušev, s katerimi se pridobivajo radioaktivni izotopi. Z novim postopkom se lahko dobi 1000 kopij, pa je kvaliteta vedno ista.

...da so pred kratkim znanstveniki odkrili bujno rastlinstvo v Tihem oceanu v globini 10.960 m;

Zanimivosti

OVCE V PIZAMI

Pečur Bilč iz vasi Otočac pri Sibeniku ima nenavadno ovco, ki se od vseh ovc v staji povsem razlikuje. Ima črno-bele proge in od daleč izgleda kot zebra. Prebivalci vasi ji pravijo — ovca v pizami.

SEST UR

NA HRBTU PSA

Sarplaninci so poznani kot dobri psi. Pred kratkim je neki moški daleč v planini zbolel. Nikogar ni imel v bližini razen svojega psa. Vtegel se je na njegov hrbel, pes pa ga je 6 ur nesel do vasi Selce, kjer so bolnika nudili pomoč.

NI DOČAKAL

Japonski tehnik Cung King Jan iz Hongkonga je vse življenje hranil denar, da bi odpotoval v London, zaradi preučevanja tamkajšnjega tramvajskega prometa. Ko je prihranil toliko, da je lahko odšel na Angleško, so mu tam povedali, da je bil zadnji londonski tramvaj »pokopan« pred sedmimi leti.

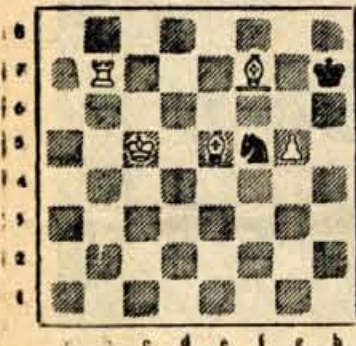
DAN ILUZIJE

V Združenih državah Amerike lahko vsak, ki žrtvuje 1000 dolarjev, živi en dan v iluziji, da je milijonar. Na razpolago ima avto s šoferjem, vilo s parkom poleg morskega kopaljšča, motorni čoln, najmodernejšo garderobo in kuharja. Zene dobijo razen tega krznen plašč, ogrlico s pravimi biseri, a vse to samo za en dan!

TV IN ODPOVED

Uprava neke televizijske postaje v Philadelphiji je kaznovala svojega napovedovalca, ker je preko televizije odpovedal službo svoji hišni pomočnici. Ker je vedel, da je pomočnica zelo bojevitva, ji tega ni upal povedati doma. Izkoristil je svoj napovedovalski položaj, kajti vedel je, da bo njegova hišna pomočnica do jutro sedela pred televizorjem, namesto, da bi pospravljala sobe!

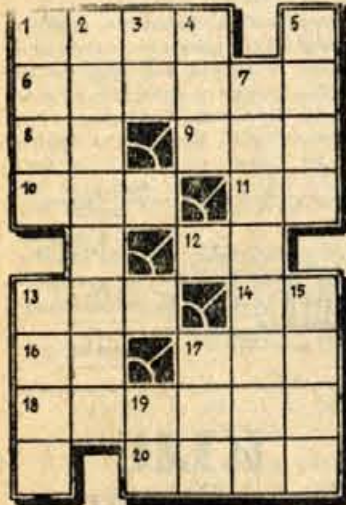
ŠAHOVSKI PROBLEM

E. ZEPLER

Mat v treh potezah
Bel: Kc5, Tb7, Le5, Lf7, g5 (5);
Črn: Hh7, Sf5 (2).

KRIZANKA STEVILKA 15

Vodoravno: 1. ostrivec, 6. država na skrajnem jugu Indije, 8. okrajšava za srednji, 9. moja (latinsko), 10. kratica za Združene države Amerike (hrvaško), 11. izumirlo evropsko divje govedo, 12. slovenski tedni, 13. gostija, 14. medmet, 16. dva soglasnika, 17. klic na pomoč, 18. francoski pisatelj (1805—1876), 20. gričevje med Sočo in Krki severovzhodno od Gorice.

Navpično: 1. kitajsko mesto v pokrajini Sinkiang, 2. nemški romantični slikar (1785—1847), 3. glej 11. vodoravno, 4. prislov, 5. reka v Nemčiji, 7. švicarski pesnik (1827—1879), 13. načrt, 15. tuje žensko ime, 17. obmorsko mesto v Libanonu, 19. sibirski reka.

REŠITEV

KRIZANKA STEVILKA 14

Vodoravno: 1. kmet, 4. dok, 7. de, 8. usoda, 9. Ogulin, 11. erar, 12. HT, 13. tri, 14. Kea, 15. Ia, 16. Avar, 18. prolog, 20. Natal, 21. jo, 22. ost, 23. Ibis.

Navpično: 1. kdo, 2. megera, 3. Tula, 4. Don, 5. od, 6. kajeta, 10. Uri, 12. heroji, 13. piano, 14. kai, 16. ara, 17. voli, 18. PTT, 19. gos.

Nov film znanega svetovnega režiseria

FELLINI na ulicah večnega mesta

Fellini je zopet na ulici: tokrat na rimski, patricijski Via Veneto, poleg Evirinala z lepim vodnjakom Trevi. Film nosi naslov »Sladko življenje«, scenarij pa je bil tak (avtor je Fellini sam), da ga je odklonilo sedem znanih italijanskih producentov.

Nihče še ni objavil točno vsebi ne Fellinijeve drame. Govorijo, da še prisotni ne vedo, zakaj gre. Tisti, ki so o tem najbolj seznanjeni, trdijo, da je Fellini svoje delo zasnoval na nekem rimskem škandalu: pozno ponoči je v zloglasnem baru policija zalotila razuzdano družbo aristokratov, snobistov in umetnikov. Zalotili so jih tedaj, ko je njihova razuzdanost že prekorčila mejo. Sam Fellini o tem ne govori. Ko so ga vprašali, zakaj ni nihče hotel prevzeti produkcije, je mirno odgovoril: »Tudi »Kabaretskih noči« ni nihče hotel prevzeti.«

V Fellinijevem novem filmu je — kar je nenavadno za njegovo sledenjo prakso — vrsta poznanih imen, kot so: Anita Ekberg (pravijo, da igra samo sebe, ker je bilta tudi ona v omenjeni družbi), Luiza Reiner, Mastroiani in drugi.

Fellinijevi trije prejšnji filmi (Sleparji 1953, Ulica 1954, Kabaretske noči 1956/57) so prejeli nagrade na festivalih v Benetkah, Cannesu in pa dva Oscarja (najboljši inozemski filmi, prikazani v ZDA).

V Ameriki so izdelali model kabine za polet v vesolje. Model so že uspešno izstrelili. Na sliki vidite, kako je kabina pravkar nepoškodovano pristala na morju.

Povečanje mednarodnega letalskega prometa

Dvanajsta skupščina Mednarodne organizacije za civilno letalstvo se je pričela 16. junija v San Diegu v Kaliforniji. Zaključki letnega pregleda mednarodne organizacije govorijo predvsem o aktivnosti iz leta 1958.

Porast v svetovnem prometu je nekoliko nižji kot v prejšnjih letih, toda v mnogih državah so zabeleženi dobri rezultati. Število rednih letalskih zvez v vseh delih sveta se je silno povečalo. Gledano z zgodovinskega stališča je najvažnejši dogodek iz leta 1958, ko so uvedli stalne zveze z letali na reaktivni pogon.

Mednarodna organizacija za civilno letalstvo je pomagala 37 državam pri vzgoji pilotov in drugega osebja na letališčih. Med državami, ki so dobile tehnično pomoč od te specialne agencije Združenih narodov je tudi Jugoslavija.

VŽIGALNIK IZ NEMŠKE GRANATE V BRNIKIH

Franc Česen, 78-letni gostilničar iz Spodnjih Brnikov pri Cerkljah, ima doma nenavaden vžigalnik, narejen iz nemške granate. To zanimivost pokaže vsakemu obiskovalcu. Granato je prinesel leta 1916 iz Romunije, iz nje pa je naredil vžigalnik neki ljubljčanec.

Vžigalnik iz nemške granate pa ni edina zanimivost ki jo hrani Franc Česen v svoji gostilni. Vsa hiša je zaščiten in vpisana že od 14. avgusta 1956 v seznam kulturnih spomenikov Gorenjske. Ko je France gostilno leta 1909 kupil, je bila na dimniku letnica 1778. Hiša je torej že zelo stara (ta letnica seveda verjetno ni letnica nastanka) in je arhitektonsko svojevrstno grajena.

Duševne bolezni v svetu

V zadnji številki »Kubirja« — publikacije Organizacije Združenih narodov za prosveto, znanost in kulturo so zelo zanimivi podatki o duševnih boleznih. Povod za to je dal svetovno zdravstveno leto, ki se je pričelo pretekli mesec.

V uvodnem delu »Kurirja« piše, da je v bolnišnicah več duševno bolnih kot pa ljudi, obolenih na raku, srcu ali tuberkulozi. Na vsakega bolnika v bolnišnici za duševne bolnike prideta dva zdrava človeka.

Podatki o številu duševno bolnih na svetu ne obstajajo. V evropskih bolnišnicah se zdravi okrog 2 milijona oseb. V ZDA pa je okrog 600.000 duševnih bolnikov.

Sodeč po zaključkih nedavnega sestanka o duševnih bolnikih so najpogosteje živčno bolni intelektualni delavci. Dognano je, da se živčna obolenja povečujejo posebno pri pedagoških delavcih. Podatki klinike »Mayo« (ZDA) kažejo, da je od 100 zdravljenih pedagoških delavcev, 54 živčno bol-

nih. V drugih poklicih so zabeleženi naslednji odstotki: duhovniki in nune 42%, advokati in gospo-

dinje 36%, zobozdravniki 30%, poljedelci 19%, zdravniki 17% in mehaniki na železnicah 9%.

Čez pet let 400 let

Jezerško, priljubljeno gorsko letovišče, je eno izmed redkih turističnih točk Gorenjske, ki je ohranilo vrsto redkih zanimivosti. Slika spodaj prikazuje 395 let star stolp v Roblekovih domačiji. Tudi večji del poslopja je star skoraj 400 let. V njem je prebivalo že 11 generacij Roblekov, sedanja 12 pa se je preimenovala v Sinkovec. Vendar se po domače še vedno pravi pri »Robleku«.

Na sliki desno je nenavaden obroč, ki visi pred vhodnimi vrati v Roblekov domaćijo. Obroč je iz kovine in je star najmanj 150 let. Nekdaj so tolkli pe obroču in tako klicali ljudi k kosilu in večerji.

